The Lithuanian Daily News
1840 SO. HALSTED ST., CHICAGO
Telephone, Canal 1506

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
1840 SO. HALSTED ST., CHICAGO
Telephone, Canal 1506

PIRMAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

"Tėvynė" 307 W30th st

Vol. II — KAINA, 2c — Chicago, Ill., Pėtnyčia, Spalis-October 22, 1915 — PRICE, 2c, 101 — No. 254

Entered as Second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

Vokiečiai priejo prie Dauguvos

Rusai laimejo prie Baranavičiu ir Galicijoj

Vokiečiai suėmė 1,725 belaisvius; rusai gi jų suėme 3,637

Pabėgėliai iš vokiečių užimtų vietų važiuoja į Siberiją

LONDONAS, spalio22. —Po savaitės smarkiausių mušių tarp Mintaujos ir Rygos, fieldmaršalo von Hindenburgo armija užėmė kairįjį krantą Dauguvos upės į šiaurryčius nuo Mintaujos.

Tokiu budu Ryga vėl atsiduria dideliame pavojuje ir jei vokiečiai įstengs persikelti per Dauguvą, jos puolimas neišvengiamas.

Tečiaus vokiečių oficialis pranešimas pripažįsta, kad Galicijoj vokiečiai yra priversti traukties atgal. Tas patvirtina žinias apie rusų pergales.

Berlino oficialis pranešimas sako:

"Į šiauryčius nuo Rygos mes užėmėm Dauguvos krantą nuo Borkovith iki Beremuenbe. Ikišiol šioje apygardoje suimta 1,725 belaisviai ir 6 kulkasvaidžiai.

"Ant Styr upės, Čiartorysk apygardoje mušiai išsiplėtojo ir vokiečių divizija buvo priversta pasitraukti atgal, netekusi kelių kanuolių. Kontr-ataka siaučia.."

Suėmė 3,637 vokiečių belaisvėn.

Petrogradas praneša, kad rusams pasisekė prie Baranavičių kur atėmė nuo vokiečių pozicijų ir suėmė arti keturių tukstančių belaisvių.

Rusų oficialis pranešimas apie tai sako:

"Apygardose į pietryčius nuo Baranavičių musų kariuomenė padariusi netikėtą ataką paėmė vokiečių pozicijas arti kaimų Jakimavičiai, Odokporščina, Noviki ir Nagorna. Mes suėmėm 85 vokiečių ir austrų oficierius ir 3,552 kareivius belaisvėn ir atėmėm 10 kulkasvaidžių ir vieną kanuolę."

Vokiečių laivai ant Dniestro.

Iš atvykusių į Kijevą austrų belaisvių patirta, kad austrų-vokiečių spėkos ant Dniestro upės Pinsko pelkių apygardoje operuoja laivyną, susidėdantį iš nedidelių garlaivių. Tie belaisviai buvo suimti ant vieno tokio laivelio, užtikto rusų.

Dalis Amerikos Raudonojo Kryžiaus, susidedanti iš 9 daktarų ir 39 slaugytojų su trimis vagonais reikmenų važiuoja į Petragradą, dirbti tarp sužeistųjų vokiečių belaisvių Rusij-

Pabėgėliai Siberijo

Iš Petrogrado praneš. vidutiniškai apie 1,000 lių į dieną iš Lenkijos, L ir Latvijos atvyksta į Omską, važiuojančių į centralę Siberiją.

LONDONAS, spalio 21.—Vokiečiai sutraukė didelę kariuomenę prie Rygos su dideliu skaičium artilerijos ir smarkiausiuose mušiuose eina priekyn. Rusai permato pavojų ir vėl kalbama yra apie Rygos tuštinimą.

Užtai pietuose — Rytinėj Galicijoj rusai laimi ir eina priekyn.

PETROGRADAS, spalio 21. —Oficialis rusų pranešimas sako: "Ant kairiojo upės Styr kranto rusai tebeveja priešus, kurie betvarkėje ir išsisklaidę miškais traukiasi atgal. Be to

VOKIEČIŲ LAIVYNAS LAUKIA ANGLŲ LAIVYNO.

Kruizeris Moltke, kurį buk paskandinusi anglų submarina Rygos įlankoje, nėra paskendęs.

New York Woced korespondentas Karl H. Von Wieggand, dabar esantis ant vokiečių kruizerio Moltke ilgoje telegramoje praneša, kad kruizeris Moltke, apie kurį rusai paskelbė, kad jį paskandino anglų submarina prie Rygos įlankos, ištikrųjų nėra paskandintas. Anot to laivo komanduotojo tokiam kruizeriui neužtenka vienos torpedos, kad jį paskandinus. Nėra paskandintais ir daugelis laivų, kuriuos anglai sakėsi paskandinę.

Vokiečių laivynas stovi Wilhelmshavene, yra gerai prisirengęs ir jau metus laukia, kad susirėmus su anglais. Visi jurininkai tik ir klausinėją: "Ar stos į mušį anglai?" Laukia ir nesulaukia jų išplaukiant į jurą.

Kad patekus į Wilhelmshaveną reikia, kelių pasportų, reikia ir specialio leidimo, kad perėjus per uosto tiltą. Tai daroma apsisaugojimui nuo šnipų.

...KIEČIŲ

muštos.

Atmuštos atakos L... apielinkėje Hohenzollern reduto ir griovio No. 8.

mes suėmėm belaisvių ir užgriebėm kulkasvaidžių."

BERLINAS, sualio 21. — Vokiečių karės ofisas išleido sekamą oficialį pranešimą:

"Von Hindenburgo armija: —musų kariuomenė padarė naują progresą į šiaurryčius ir šiaurvakarius nuo Mintaujos ir atėmėm iš priešo keletą pozicijų.

"Leopoldo armija: — Nėra ko pranešti.

"Gen. Linsingen armija: — Lokaliai mušiai ant Styr upės lar tebesitęsia.

10,000 anglų žuvo atakoje

Anglai ėjo suglaustomis eilėmis ir žuvo po 100 kareivių į sekundą. Francuzai atmušė vokiečių atakas

LONDONAS, spalio 22. — Iš Berlino pranešama, kad ties Loos anglai padarė ataką suglaustomis kolumnomis, kurias vokiečiai naikino kulkasvaidžiais.

Vokiečių kulkasvaidžiams veikiant anglai krito kaip žolė pakirsta šienpjuvio — po 100 kareivių į sekundą, kol nekrito apie 10,000 kareivių užmuštais ir sužeistais. Tada likusieji pasitraukė.

Iš jų vokiečiai suėmė 800 kareivių.

Ties Rheims vokiečiai po smarkaus artilerijos šaudymo vėl padarė smarkią ataką ant francuzų pozicijų, bet nepasiekę nė vielų užtvarų turėjo grįžti atgal netekę daug kareivių.

Francuzai taipgi atmušė vokiečių atakas Givenchy miške ir ties Souchez.

ITALAI BĖGA.

italai buvo prive... te tarp Karfeit ir Tom... likdami kruvas užmuštų.

UŽMUŠĖ LIETUVĮ.

Užvakar iškraunant iš Chicago, Rock Island & Pacific geležinkelio vagono sunkias geležės dudas liko užmuštas jaunas žmogus.

Jį išpradžių identifikavo kaipo savo sunų J. Warnicka, 671 W. 14 Ss., tečiaus kuomet ji sugrįžo namo rado ten savo sunų gyvą ir sveiką.

Vėliaus liko patirta, kad užmuštasis yra lietuvis Jonas Nanartonis, gyvenęs prie 1702 Ruble St.

LONDONAS, spalio 22. —Serbijai gręsia sunaikinimas. Serbai tai permato ir šaukiasi pagelbos talkininkų.

Iš tikrų šaltinių patirta, kad talkininkai rengiasi siųsti į Balkanus 400,000 kareivių, kurie bus pasiųsti į Serbiją ir įsiveržimui į Turkiją ir Bulgariją.

Talkininkų kariuomenė, išsodinta Salonikuose nieko negali veikti, kadangi bulgarai perkirto Niš-Salonikų geležinkelį dviejose vietose — ties Vranja ir Volosso.

Bulgarai Vranya suėmė 2,000,000 kulkų, už $200,000 tabakos ir 1,000 tonų šieno.

Bulgarų bandymas susijungti su vokiečiai šiaurrytinėj Serbijoj daro progresą. Bulgarai čia paėmė Raduževac ant Dunojaus upės arti Rumunijos Gyventojai pabėgo į Rumuniją.

Vokiečiai iš šiaurės eina priekyn labai pamažu.

Iš Athenų ir Bucharesto pranešama, kad Bulgarai labai žiauriai elgiasi. Jie žudo beginglius belaisvius, net ir moteris.

Negeriau elgiasi ir įsiveržusieji į Serbiją iš šiaurės vokiečiai.

Iš Berlino ateina žinios, jog atidarius kelią anglai lieka visai sumušti ir bus priversti taikinties, nes iš ten vokiečiai gali pasiekti ir užpulti Egiptą.

UŽMUŠTA 3 KAREIVIAI.

Mexikiečiai užmušė 3 Suv. Valstijų kareivius, o 8 sužeidė.

WASHINGTON, D. C., spalio 22. — Mušyje su 75 mexikiečiais, Villos šalininkais iš 15 Suv. Valstijų kareivių trįs liko užmušti, o 8 sužeisti.

Mažiausia 5 mexikiečiai yra užmušti.

Visi atsarginiai kareiviai ir ratninkai 1 skyriaus, kurie da visai nebuvo šaukti kariuomenėn, arba karės lauke buvo šaukti ir paleisti, dabar vėl turi stoti karės viršininko raštinėn Valkan, kur juos išnaujo peržiurinės. Rygos miesto gyventojai turi stoti nuo 1 — 5 rugs., Rygos pavieto 6—7rugs.

Siulo Graikijai Cyprus salą

Bulgarai smarkiai priekyn ir paėmė d... miestų Serbijoj. Talkininkai siųs 400,000 kareivių į Balkanus. Talkininkų kariuomenė Graikijoj negali nieko veikti

LONDONAS, spalio 21. — The Daily Telegraph praneša, kad Anglija formaliai pasiulusi Graikijai didelę salą Cyprus, kad pastaroji šalis stotų karėn prieš Bulgariją.

Atsakymo dar negauta, be manoma yra, kad pasiulymas padarys prielankią talkininkams intekmę.

Cyprus sala yra Vidužemio juroje, 60 mylių nuo Mažosios Azijos. Nuo 1878 ...'dė Anglija, kuri, kilus ... mams su Turkija, 4 d. ... 1914 m. visai prijungė. Ji 3,584 kvadr. mylių; gyven... yra 300,000.

ATHENAI, spalio 21 — ... smarkaus bulgarų ženg... pirmyn, Serbijos miestų ... kap ir Kumanova gv... paliepta išsikraus... mietsu randas pri... Nish geležinkelio ... kad netrukus bulga... juos.

Didelis mušis s... serbų ir anglų-fra... nos pusės ir bulga... tos Vlasno ir Kotc... štumose. Bulgarai ste... čia prasimušti sau kelią lin... Monastir.

Vakaruose nuo Strum... bulgarai taipgi kietai spau... serbus, bet pastarieji sakosi visas bulgarų atakas atmušę.

ZURICH, 21. — Šveicarijos laikraščių korespondentai iš Italijos telegrafavo šiandie, kad italų generolas Cardona su visa savo kariuomene eina pirmyn Serbijai pagelbon.

GRAIKIJA SUTRAUKĖ KARIUOMENĘ ANT BULGARIJOS RUBEŽIAUS.

LAUSAINNE, spalio 21.—Sulig pranešimų laikraščio Greek Journal, Graikija labai sustiprinus savo kariuomenę Bulgarijos pasienyje. Daug pėstininkų ir artilerijos pasiųsta prie rubežiaus. Dirbama tranšejos.

SOFIJA, Bulgarija, spalio 22. — Karalius Ferdinandas išvažiavo į frontą, kur jis gelbėjo artilerijos mušiams prie Stac... kurio paėmimas atidarytų kelią prie Kumanovo.

Oficialiai paskelbta, kad bulgarai ties Kisseli suėmė 2,000 serbų belaisvėn.

Timok klonyj bulgarų armija yra prie Negotino, iš kurio serbai panikoje pabėgo.

Arti Pirot bulgarai paėmė svarbią strategišką vietą Kolivabe.

Bregalica klonis yra bulgarų rankose.

BAVARIJOS SOSTINĖS MUENCHENO GYVENTOJAI DŽIAUGIASI, IŠGIRDĘ APIE VARŠAVOS PUOLIMĄ.

A.A. Rapolas Baltrunas

Rugpjučio 9 d. šių metų viename mažai Amerikos lietuvias žinomame kampelyje, bu-tent — East Arlington, Vt. užgęso viena iš daugelio mums darbininkams šviečiančių žvaigždžių, tai yra persiskyrė su šiuo pasauliu darbštus visuomenės veikėjas drg. Rapolas Baltrunas.

Nors veik visuose darbininkiškuose laikraščiuose buvo po kiek paminėta apie jo gyveni- irtį, nors tas dalykas, .. atrodytų lyg ir pase- Bet, kadangi "Naujieno-," kaipo darbininkiškame ienraštyje, visai nieko apie rg. R. Baltruno mirtį nebuvo paminėta, tad aš manau neprošalį bus supažindinti ir "Naujienų" skaitytojus su velionio gyvenimu ir darbais. Prie to dar neprošalį bus ir tiems "Naujienų" skaitytojams, kurie matė velionio drg. R. Baltruno gyvenimo ir mirties aprašymą kituose lietuviškuose laikraščiuose, nes jie veik visi labai trumpai ir net nelabai teisingai painformavo Amerikos lietuviškąją visuomenę apie to vi- omenės veikėjo gyvenimą ir arbus.

Kai kam iš skaitytojų gali labai nuostabu pasirodyti, kad aš velionį, drg. R. Baltruną, priskaitau prie pagerbimo užsitarnav- ratų bei visuome- ..ų, nes jo vardas re- n buvo žinomas. Ant ıkymas labai lengvas: tai asmuo, kurs netroško tuš- ırbės.

onis R. Baltrunas gimė oj Lietuvoj, Kauno rėdy- anevėžio apskrityje, Ra- os miestelyj. Nors ve- kaip ir daugelis ki- imiečių, nebuvo įgiję ir prie to rtingi, bet vis vie- to mokslo naudin- pabaigus sunui Rapo- okyklą, visokiais s, kad suteikus aukštesnį moks- i į Šiaulių gimnazi- velionis pasekmingai gė keturias klesas. Bet jo tėvai, kaipo neturitin- ininkai, nebejstengė il- eistį, tada jis buvo priver- stas apleisti mokslainę. Apleidęs mokslainę R. Baltrunas išvažiavo kur ten į Žemaitiją ir per ištisus dvejus metus pas tulą dvarponį mokino vaikus. Paskui tėvams prašant velionis sugrįžo atgal į savo gimtinį miestelį ir pastojo vietinėje valščiaus raštinėje už pagelbi- inką, kurioje ir dirbo gana il- laiką.

905 metais prasidėjus Lie- ie revoliucijiniui judėji- velionis buvo pirmutinis kovojančiųjų už Lietuvos laisvę, ir per visą to judėjimo laiką buvo tos apielinkės lietuviams lyg ir patarėju bei vadovu. Aiškino jiems apie to judėjimo pradžią, jo prasmę beo svarbą; apie slėgimą visų pavergtųjų tautų, tame skaitliuje ir lietuvių ir kokia ateitis jų laukia.

Žinoma, tokiais darbais ve- s įgijo nemažą simpatiją tos apielinkės lietuvių. Bet to jis pasirodė negeistinu pi čiu kruvinojo Mikės valdžiai.

Tulą laiką pasislapstęs, 1906 metais, apleido savo gimtinį kraštą, kurį jis taip labai mylėjo, ir atkeliavo į šią neva laisvės šalį Ameriką.

Atkeliavęs į šią šalį velionis susidurė su sunkaus gyvenimo banga. Kaip daugelį kitų šios šalies darbininkų, taip ir jį tais metais slėgė baisios bedarbės šmėkla, su kuria jis turėjo sunkiai kovoti. Pirmiausiai jisai apsigyveno So. Boston, Mass. ir tulą laiką dirbo "Keleivio" redakcijoje. Paskui apleido So. Boston, Mass. ir apsigyveno White Plains, N. Y. Nors čionai velionis sunkiai pelnė sau ir savo šeimynai pragyvenimą, bet visviena nenustojo dirbęs ir visuomenės labui. Čionai begyvendamas jisai susiartino su "Vienybe Lietuvninkų," tuo laiku buvusiu dar kiek pirmeviškesniu laikraščiu ir pastojo jos nuolatiniu bendradarbiu.

Apleidęs White Plais, N. Y. R. Baltrunas apsigyveno Amsterdam, N. Y., kur lietuviai dar ir po šiai dienai tamsybėje ir prietaruose tuno. Persikėlęs tenai velionis pamatė, jogei dirva yra gana plati apšvietos bei susipratimo platinimui, Tą viską permatęs velionis ėmėsi darbo. Vaikščiodamas po stubas pradėjo užrašinėti vietiniams lietuviams darbininkiškus bei pirmeviškus laikraščius: "Keleivį," "Vienybę Lietuvninkų," "Darbininkų Vilį" ir 'Lietuvą," kurių jam pasisekė nemažą skaitlių užrašyti. Pradėjo aiškinti vietiniams lietuviams kokią naudą neša žmonėms darbininkams gerų laikraščių bei knygų skaitymas. Pradėjo surengti prakalbas, kas jam su pagelba nekurių kitų lietuvių, pasisekė.

Tokis velionio veikimas tarpe to miesto lietuvių labai nepatiko vietiniui lietuviškų dušių gaudytojui ir jis bandė jį gerumu prikalbėti — atsisakyti nuo pradėto darbo. Bet kada velionis nepaklausė, kunigužis pradėjo jį viešai prieš parapijonis visokiais budais niekinti ir keikti, taip kad galų-gale velionis, nebenorėdamas tų keiksmų bei niekinimų besiklausyti, nutarė apleisti tą miestą. Jis persikėlė į Troy, N. Y.

Kalbamame miestelyje lietuvių labai maža tebuvo, taigi velionis neturėjo užtektinai dirvos, ką nors svarbesnio tarpe jų nuveikti. Bet vis viena jis nesėdėjo susidėjęs rankas. Tulą laiką, apart savo kasdieninio darbo, neskaitant nuolatinio sandarbininkavimo "Vienybei Lietuvninkų," "Darbininkų Vilčiai" ir "Keleiviui", jisai surinko ir sutaisė gana didelį ir labai svarbų veikalą "Moteris," kurį jis tikėjosi įduoti lietuvėms moterims į rankas, kaipo vadavą šeimynos auklėtojoms. Tas puikus ir gana svarbus veikalas žymiai prisidėtų prie papuošimo lietuvių literaturos. Bet dėja, dar jis tebeguli rankraštyje "Vienybės Lietuvninkų" spaustuvėje. R. Baltrunui, pridėjusiam tiek daug triuso jo sutaisimui, neteko jį savo akimis pamatyti, bet vargiai kada nors jį pamatys ir plačioji lietuvių visuomenė.

Paskui velionis apsirinko sau labai gražią ir gana ramią vietelę — Eats Arlington, Vt. Nusipirko ten nuosavą namuką manydamas po sunkaus darbo nors kiek lengviau atsikvėpti. Bet kur tau, tiek metų dirbęs visuomenės labui jisai negalėjo ir čionai nusėdėti. Nors lietuvių čionai taipgi nedidelis burelis, velionis pradėjo darbuotis. Kur tiktai proga pasitaikė, visados ir visur ragino vietinius lietuvius prie skaitymo darbininkiškų laikraščių ir mokslišku knygų. Prie to dar velionis pagamino ir skaitė kelias paskaitas iš gamtos mokslų bei astronomijos, kurios beabejonės, atnešė naudos klausytojams. Žinoma tokis jo veikimas labai nepatiko nekuriems iš vietinių lietuvių ir velionis pradėjo gauti nuo jam nežinomų asmenų grasinančius laiškus, bet jis neatsižvelgdamas varė savo darbą.

Čionai begyvendamas R. Baltrunas ir vėl susiartino arčiau su "Keleiviu" ir pastojo jo nuolatiniu bendradarbiu, kurį ir rėmė savo raštais iki pat paskutinių dienų. Prie to pastaraisiais metais nors ir retkarčiai, jisais paremdavo S. L. A. organą "Tėvynę." Po ilgos ir sunkaus darbo dienos visą liuosesnį laiką velionis praleisdavo prie rašymo, kas visiškai nusilpnumo jo ir taip jau labai silpną sveikatą. Ir nejaukus juodas karstas priglaudė jį pas save sulaukus vos 42 metų amžiaus.

Velionis buvo didelis laisvamanis ir socialzmo šalininkas. Prie kožnos progos ir kožnam žmogui aiškindavo jis netikumą dabartinio surėdymo ir ragindavo visus eiti tuo keliu, kuris veda prie geresnės ateities. Jis taip gi buvo dar ir nariu S. L. A.

Apart nuolatinio sandarbininkavimo tuliems lietuvių laikraščiams, apart sutaisymo, kaip jau pirma minėjau, gana didelio veikalo "Moteris," velionis paliko didelę daugybę visokio turinio rankraščių, o ypatingai iš gamtos mokslų.

Kadangi velionis R. Baltrunas savo apsiėjimu ir darbais buvo įgijęs nemažą simpatiją tarpe daugelio vietinių lietuvių, tad jam persiskyrus su šiuo pasauliu nekurie lietuviai tuoj sudėjo 28 dol. ir nupirko du labai gražiu gyvų gėlių ąvainiku su užrašu: "Laisvosios Idėjos Draugui" ir už-

dėjo
to
va
jo

...al didelis lais- ...et jo moteris, turbut atsizvelgdama į savo gyvenimo aplenkybes, palaidojo jį su bažnytinėmis apeigomis. Į laidotuves, apart nemažo skaitliaus vietinių lietuvių ir giminių, suvažiavusių iš Philadelphia, Pa., Hartford, Conn., Troy, N. Y. ir kitur — pribuvo dar ir F. J. Bagočius, J. J. Gegužis, ("Keleivio" leidėjas) K. Šidlauskas (L. Š. F. iždninkas) iš So. Boston, Mass. ir L. Pruseika ("Laisvės" redaktorius) iš Brooklyn, N. Y. Išnešant velionio kuną iš namų pasakė trumpą bet puikią prakalbą L. Pruseika. O ant kapinių, prieš leisiant į duobę, pasakė taippat trumpą, bet sujudinančią prakalbą žinomas lietuvių kalbėtojas F. J. Bagočius.

Taip tai gyveno ir pabaigė savo gyvenimo dienas ir persiskyrė su pasauliu vienas ši musų pagerbimo užsitarnavusių veikėjų, palikdamas moterį Antaniną, dukterį Ksaverą ir du suneliu Juozą ir Vladislovą dideliame nuliudime.

D. J. Alekšis.

Latvių Pabegeliai

RYGOS GYVENIMAS.

Latvių Pašalpos Komitetas Pabėgėlių Aprupinimo Skyriaus susirinkime 25 rugp. agronomas Skubinš davė apyskaitą apie skyriaus veikimą. Rygos Skyriuje darbavęsis keletas biurų: žinių rinkimo ir davimo, juridiškų patarimų suteikimo, valgydinimo punktų įsteigimo, dokumentais aprupinimo ir t.t. Vidžemyj intaisyta 27 maitinimo ir 12 gydymo punktų. Skyrius suėmęs išviso 77,363 ir išleidęs 62-441 rub. Susirinkime buvo nurodyta, kad visuomenė užsilaikanti dažnai perdaug šaltai prieš pabėgėlius, kurių didelė dauguma vėl lig šiol visai neaprupinta. Reikią atidengti nauji skyriai ir komitetai jų aprupinimui. Daugelis, ypač vaikai, labai serga, ir da net be užtektino apsivilkimo. Pabėgėlių stovis už Baltijos ribų netikėtinai vargingas. Pabėgėlius siučia kaip kokias negyvas prekes ištisomis dienomis ir savaitėmis be užtektino valgio ir jokios priežiuros. Labai sunku pabėgėliams Pskove, Novgorode, Tveriuje, Jaroslave, Ribinske ir kitur. Nuo 4 liepos per Pskovą išsiųsti kokie 20,000 pabėgėlių, o per Orlą jų siunčia nuo 1 iki 3 tukst. kasdien. Pabėgėlius čia siunčia be jokio pasigailėjimo tiktai į Orenburgą, neleidžiant jiems susižinoti nei pasirinkti tolimesnės kelionės kartu su savo giminėmis ir pažįstamais. Padėjimas taip baisus, kad kartais kelyje angštuose prekių vagonuose pabėgėliai miršta ir gydytojai atsisako suteikti jiems pagelbą, kol nebus padėti atsakančiuose gyvenimuose ir apvalyti. Netik už Baltijos, bet čiapat dešimtimis tukstančių tebegyvena po miškus ir pakraščius be pastogės, be žmoniško užlaikymo ir drabužių. Todel ligos, ypač kruvinė, platinas baisiai. Nors dabar organizuojama gydytojų pagelba, bet neturi pasisekimo, pakol pabėgėliai nėra aprupinti šiltais gyvenimais. Kad aps... pavojaus tančiams negaišta patenkinti šis pirmasai ir visu didžiausis reikalas. Nors gan steigia naujus ligonbučius, bet truksta lovų, patalinės, baltinių ir t.t. Butini todel tuojaus du svarbiuoju dalyku: butai ir ligonbučių daiktai. Šie reikia melsti iš įvairių pašalpos organizacijų, kurios turėjo savo ligonbučius sužeistiems kareiviams, nes jie dabar nebeveikia. Reikalingos taip-pat prieglaudos vaikams ir seniems, kurias reikėtų įsteigti atstokesnėse Vidžemio kertėse. Išvaryti jų negalima, nes kitaip nabagai visai žus. Visų Rusijos miestų sąjungos atstovas gan prižadėjęs pašalpą, bet užtektinų išteklių negalima laukti. Pabėgėliai neturi nieko; net jau truksta arbatos ir cukraus, šis gi butinai reikalingas, ypač vaikams. Jei vietos valdžia norėtų išvaryti taip nelaimingus žmonių pulkus, tai prieš tą reikia klabinti augštesnes įstaigas. Vidžemio gubernatorius nenorįs ligonbučių įsteigimo Vendene delto, kad norįs išsiųsti visus pabėgėlius iš gubernijos. Petrapily šaukiamasai kongresas privalo pasirupinti, kad pabėgėlių ištyrimas nebutų leistas. Armijos viršiausio vado štabo generolas Danilovas jau telegrafavęs, kad gyventojai nebutų išsiunčiami varu ir be ypatingo reikalo. Rygoje policija variusi laukan net turtingus kuršininkus, kurie čia apsigyvenę savais kaštas; Kurše gi kazokai išvarinėję gyventojus net be pranešimo iš kalno, taip kad dažnai tokius, kaip rado. Reikia pasirupinti, kad tas neatsitiktų ir Vidžemyje. — galo susirinkimas nutarė prie visuomenės ir sa- istaigų, namų šeimi- ninkų, dvarų savininkų ir kunigų su prašymu, duot pabėgėliams žiemos butus, o valdžią prašyt, aprupinti pabėgėlius butais prievartos keliu draug su aprupinimu visur, kur tokie atsirastų, net užu Baltijos. Atsitikime, jei priešas įsilaužtų Vidžemin, nutarė išrupinti gyventojams teises pasilikti savo namuose, išimant tokius, kurie karės tarybos amžiuje ir jaunasias moteriškes; taip kad ateityje pabėgėlius išsiunčinėtų tiktai su palydovais, intaisnt jiems kelyje valgydinimo punktus didesnėse stotyse, taipgi barakus ligoniams, apgyvendinamose vietose vaikams mokyklas ir vaikų sodelius, užaugusiems gi įvairius kursus. Maskvos kooperacijos sąjunga jau pradėjusi parupinti vietas ir pelną inteligentams.

("Ryg. Garsas.")

Baltijos Porte (netoli Revelio) naktį į 28 rugp. buvo atlėkęs vokiečių cepelinas ir numetė keletą bombų vieną po kitos; jos išmušė duobes sieksnio gilumo ir poros sieksnių platumo. Bombų skeveldros sverė arti pudo. Prikimštos bombos buvo pakulomis, apipiltomis su kažin kokiais sakais. Blėdės žmonėms nepadarė. Pradėjus musiškiams šaudyti — cepelinas nuskrido Revelio pusėn, bet tenai jo nesulaikė.

Revelyj 29 rugp. atsidarė įgaunių ukiškoji paroda, kurią 30 rugp. aplankė 25,000 žmonių. Parodoje daug liaudies išdirbinių; audinių, taipgi gyvulių, padargų. Igaunjai, matyt, negaišino laiko ir karės metu.

NEDĖLIOS NAUJIENOS savo turiniu savo išveizda **visai** skirias nuo **visų** kitų lietuvių laikraščių.

NEDĖLIOS NAUJIENOS duoda puikius spalvuotus paveikslus iš karės lauko.

NEDĖLIOS NAUJIENOSE telpa visų įžymiausių lietuvių Amerikoje straipsniai.

REIKALAUKITE

NEDĖLIOS NAUJIENAS

Kaina metams $2.00. Pusei metų $1.00.

ADRESAS:

1840 So. Halsted St., Chicago, Illinois.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Musų korespondentų Pranešimai.

ROCKFORD, ILL.

Apvaikščiojimas 10 metinių Rusijos revoliucijos sukaktuvių.

Vietinis Socialist Party lietuvių skyrius — 75 kuopa parengė gražų vakarą paminėjimui 10 metinių Rusijos revoliucijos sukaktuvių. Programas pavyko labai gerai. Netik rengėjai, bet ir visa atsilankiusi publika buvo pilnai užganėdinta. Programas susidėjo iš: 1) deklamacijos, kurią atliko p-lė A. Hausmaniutė. Deklamavo "Liudna dainelė"; 2) "Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu," lošė A. Dovydaitis ir J. Hausmanas. Sulošė gana gerai; 3) "Naujienų" redaktoriaus P. Grigaičio kalba. Paminėjus kalbėtojaus vardą svetainėje pasigirdo audra aplodismentų, kurie tęsėsi kolei kalbėtojas pasiekė estradą. Prasidėjus kalbai, visa svetainė su pastebėtina atidžia klausėsi kalbėtojaus išvadžiojimų. Kalbėtojas vaizdžiai nupiešė pereitą revoliuciją Rusijoje, aiškindamas jos priežastis, jos siekius ir ką jinai atsiekė. Pagalios kalbėtojas pabrėžė, kad buvusioji Rusijos revoliucija neatsiekė to, ko jinai geidė ir kad toji revoliucija dar nepasibaigė. Kalbėtojas pasakė, kad darbo žmonės dar turi rengtis prie busiančios revoliucijos, kuri yra neišvengtina. Kad tai atsiekus, kalbėtojas ragino susirinkusius priklausyti L. S. S., nes tik tuo budu darbininkai galės įkunyti savo gerus užmanymus. Tik per organizaciją galima nuverst dabartinę netikusią tvarką ir t.t. Pabaigus kalbėtojui savo žodžius, pasipylė audra aplodismentų. 4) Pasikalbėjimas Motinos su Rožite. Atliko draugės Raškevičienė ir Geruliutė. Lošimas pavyko gana gerai ir publika turėjo juoko (Rengėjai daro klaidą, kad prie rimtų prakalbų deda tokius pasikalbėjimus. Red.) 5) P-lės A. Mausmaniutės deklamacija — "Kas yra musų priešininkai" — atliko gana jausmingai, nors kalbama deklamacija labai ilga. 6) J. Raškevičiaus deklamacija "Saulei Tekant" ir A. Dovydaičio deklamacija. Abu atliko kuo geriausia.

Pasibaigus vakaro programui duota (ant popieros) klausimai, į kurios drg. P. Grigaitis labai suprantamai atsakė. Pirmas klausimas buvo: "Kaip pergalės privatinę nuosavybę?" Į tai kalbėtojas atsakė gana ilgokoje kalboje, kad ne viskas bus paimta į visuomenės rankas ir, kad socializmo laike tiktai darbo įmonės k a. žemė, geležinkeliai, kasyklos ir dirbtuvės turės pereiti jos nuosavybėn. Antras klausimas buvo: Ar socialistai, paimdami privatiškąją nuosavybę į visuomenęs rankas, duos kokį atlyginimą jos savininkams? Į šį klausimą kalbėtojas atsakė, kad žiurint, kokiais budais įgyta toji nuosavybė. Daugumą juk tąją nuosavybę įgijo tik per suktybę. Pavyzdžiui čia pat Suvienytose Valstijose daugelis įsigijo didelius žemės plotus vien per suktybę. Taigi tokius turtus žmonės gali konfiskuoti arba ir kiek primokėti. Bet, abelnai, savininkams bus atlyginta, taip, kad jie savo gyvenimą galės ramiai praleisti.

Dar vienas ir bene juokingiausias klausimas: "Ar reikalingi streikai ir kur socialistai laimėjo streikus?" Į šį klausimą kalbėtojas atsakė pajuokos formoje. Ar reikalingi streikai — reikia klaust, ar reikalinga vandenin įpuolusiam plaukt, kad išgelbėjus gyvestį, ar gulėti tenai. Darbininkai streikuoja ne iš liuoso — gero noro, bet juos priverčia prie to patsai gyvenimas, kad apsigynus nuo gresiančio bado šmėklos. Kur socialista i laimėjo streiką! Reikia klausti, sako kalbėtojas, kur socialistai streikavo. Į streiką eina ne vieni socialistai, bet visi tos dirbtuvės darbininkai. Ką socialistai laimėjo, kalbėtojas davė keletą pavyzdžių iš Chicagos, kur du socialistai aldermanai padarė tai, kad to miesto gatvekarių darbininkai laimėjo savo streiką. Taipgi jis priminė apie išrinkimą socialisto kongresmano iš New Yorko.

Abelnai rockfordiečiai daug ko pasimokino nuo kalbamo vakaro. Aš, kaipo pirmininkas to vakaro tvarkos, tariu ačių visiems veikėjams ir publikai už ramų užsilaikymą. — Mes ilgai atsiminsime apvaikščiojima 10 metinių Rusijos revoliucijos sukaktuvių.

Pirmininkas *P. G. Aleksynas.*

SIOUX CITY, IOWA.

Vakaras.

S. L. A. kuopa, Teatrališkas Ratelis ir Dainorių draugija surengė vakarą 17 d. spalio. V[illegible]dinta komedijos: "N[illegible]nėr ko kasti" ir "T[illegible]epadėjus nesakyk." Aktoriai niekam vo roles neblog[illegible]ai atliko salošė P. Putrimai. Geriausia Opanskys. F. Klemansas pasakė monologą [illegible] gerai Bambos spyčių." Da laikyta prakalbą. Pasakota apie teatrą. Prakalba buvo silpna. Pagalios, po vaidinimui mažos mergaitės Valaikiutė, 8 metų ir A. Valaikiutė, 5 metų, — padeklamavo bėlė "Kražių Skerdynė" pasakė K. Opanskis. Programui pasibaigus tęsėsi šokiai. Skrajojančios krasos davanąs laimėjo Branislava Stukonaičiukė. *Mirtos Vainikas.*

GARY IND.

Kunigas draudžia lankyti kunigo prakalbas.

Tas pats kunigas, kurio pavardės nei patįs parapijonįs nežino, bet kiek ankščiau rinkęs sau parapijonis, dabar atsinešęs bažnyčion, per pamokslą pakėlęs plakatą — pakvietimą atsilankyti senų-rymo-katalikų kunigo Petrošiaus prakalbosna, ėmė agituoti žmones, kad jie neitų į tas prakalbas. Girdi, kunigas patsai esąs šioks ir toks. Bet kiek aš žinau, tai kun. Petrošius yra toks pat kunigas, kaip kiti kunigai, ir jis yra visgi šventas, jei paliginsime jį su pragarsėjusiais katalikų kunigais Šlamu, Macochu, nužudžiusiu savo brolį, Shmitu ir kitais jiems panašiais. Gi kur kiti kunigai, prieš kuriuos parapijonįs turi streikuoti po keturius metus? Turėti senųrymo-katalikų kunigą parapijonims yra jau vien tas, kad jie pasilieka gaspadoriais ir bažnyčios ir bažnyčios turto. Tuo rtapu, jeigu bus sutverta parapija prigulminga, tai parapijotarpu, jeigu bus sutverta parapijonių savastim, o nuosavybe kokio nors airio vyskupo.

Gvaizdikas.

MOLINE, ILL.

Ši apielinkė labai apdovanota gamtos. Platus pro šalį bėgančios upės vanduo tarsi gaivinte gaivina. Ir pats miestelis pasineręs medžiuose. Abelnai, viskas čia gera ir švaru.

Sulyg tautų, tai bene švedai užima pirmąją vietą, nes jų rankose randasi ir pati miesto valdžia. Randasi čia belgų, vokiečių, lietuvių ir lenkų. Pastarųjų, rodos daugiausia. Mat daugelis ir lietuvių pasivadina save lenkais. Vis dar neužmirsta poniškumo! Tokių, kurie drąsiai vadina save lietuviais, randasi gal šimtas-kitas, nors, kiek žinau, viso lietuvių randasi virš tukstančio.

Vienas iš negražiausių lietuvių pasielgimų — tai girtuokliavimas. Tik reikia nueiti į smuklę ir tuoj pamatysi, kaip tie musų broliai "lenkai" eikvoja savo pinigus ir sveikatą. Bet kuomet jie patenka ant teisiamųjų suolo — jų lenkystė dingsta; tada jie tikriausi lietuviai. Delto ir valdžia žiuri į lietuvius, kaipo į laukinius žmones. Ar ne gėda jums, išgamos, taip elgtis? Delei jųsų dvasios nupuolimo turi nešti tą panieką didelė didžiuma musų žmonių.

Dirbtuvių čia randasi nemažai. Daugiausia jose išdirbama ma visoki ukės įrankiai. Yra ir fandrių ir pianų dirbtuvė. Betgi darbai jose nepergeriausiai eina. Nors, tiesa, bedarbių nėra daug, bet iš kitur atvykęs darbo negalėtų gaut, nes visi laikosi savo vietose.

Del lietuvių čia randasi duonkepio vieta. Kas moka [illegible] čionai kepu juodą duoną, tok[illegible]ra. Aš butų labai pageidaučia butų Ruginės duonos čia n[illegible] manau, kad lietuviui [illegible] pelningas biznis.

Laikraščių čia at[illegible]ina: "Naujienų" 13 ekz., "La[illegible]isvės," "Keisvės," "Šakės po [illegible]," "Kovos" ir "Lietuvos" vienas num[illegible]urbut "sempelis," nes ji eina antrašu, kur jos ėmėjas gyveno bent pusmetį atgal...

Paupio Siubuonėlis.

WESTVILLE, ILL.

Prakalbos.

Spalio 17 ir 18 d. kalbėjo čionai visiems žinomasai laisvamanių kalbėtojas — M. X. Mockus. Nors pirmoje dienoje buvo labai negražus oras, bet žmonių susirinko apie 900. Visi, išskyrus vieną karštą parapijoną (J. Alekną), užsilaikė ramiai. Kalbėtojo išvadžiojimai labai patiko susirinkusiems, ką liudijo gausus delnų plojimas.

Antroje dienoje vietinės parapijos (ne Jankausko) klebonas labai barė savo mielus parapijonus. Žadėjo net kipšui atiduoti, jei šie išdrįsią eiti. Bet tas nieko nepagelbėjo. Vakare prisirinko tiek žmonių, kad n[illegible] vietos nepakako. Ir antrą vakarą žmonės užsilaikė pažymėtinai gražiai. Tik dvi davatkėlės kėlė triukšmą: mat tarpduryje atsistoję gnaibė vyrus ir vis šukavo. Bet tas negalėjo pakenkti prakalboms.

Senio Brolis.

BELOIT, WIS.

"Naujienų" 248 numeryje tulas Kalnėnas perkratinėja kokio tai Beloitiečio aprašymą vietino gyvenimo, tilpusį "Laisvėje" ir pertikrindamas paliečia mano ypatą.

Pirma, jisai praneša, kad aš, P. V., jam pasakojęs, buk vietos gyventojai yra nerangus ir kad aš veikęs ir nieko nenuveikęs. Kalnėnas apsilenkia su teisybe: aš sakiau jam, kad veikiau, bet ne Beloit'e.

Toliaus Kalnėnas užsimena apie vienas čia seniau atsibuvusias prakalbas. Į tai atsakysiu, jog prakalbas rengiau ne aš, bet S. L. A. 77 kp. ir Lietuvos Jaunimo Kanklių Giedorių Ratelis. Programas tęsėsi dvi valandi. Vienas kalbėtojas šnekėjęs kokią penkioliką minučių paminėjo kunigus ir socialistus. Bet kodel Kalnėnas neužsimena apie kitus kalbėtojus, kurie irgi tarė tąsyk savo žodį? Juk da laikė prakalbas ir J. M. Bacevičius, ir F. Hermanas ir J. Ulinskas; juk da buvo sudainuota keletas dainelių.

Kalnėnas sako, kad aš buk bandęs sugriauti Apšvietos Kliubą. Ir tai netiesa. Jisai praneša, kad aš išvadinęs Kliubo narius negražiais žodžiais. Aš čia paminėsiu tuos negražius žodžius. Aš kalbėjau, kad norintįs gauti pašalpą jau turi dvi pašalpini draugiji. Kam nepatinka bažnytinė, tas gali įstoti Sus. Liet. Amerikoje kuopon. Kliubui aš patariau tverties ne bizniškais pamatais, ne delei alaus, bet mokslo tikslais. Mat mano nuomone alus ir apšvieta yra du skirtingu dalyku ir juodu negali sugyventi vienas su kitu. Kame gi čia tie negražųs žodžiai?

Kalnėnas sako, kad Kliubas daug nuveikęs. Taip, ale aš ir nesiginčiju tame, ir nekalbu apie tai, ką Kliubas padarė gero ar blogo. O reikale ir patsai nepatingėsiu parašyti laikraštin teisybę, bet tik ne tokią, kokią parašė Kalnėnas. Jo teisybė ažuot naikinus, tik daugina priešus. *P. V.*

GARY, IND.

Kun. Petrošiaus prakalbos.

Pereitą nedėlią, Juraičio svetainėje atsibuvo prakalbos kunigo Petrošiaus, Chicagos neprigulmingos parapijos klebono. Kalbėjo jis apie tai, kuo skiriasi neprigulminga bažnyčia nuo prigulmingos. Kunigas aiškiai nurodė, kodel Romos trusto kunigai pravardžiuoja visaip senus Rymo-katalikus. Jis kitaip aiškino neprigulmingumą negu prigulmingiejie. Pasak jo prigulmingosios bačnyčios yra ne žmonių, o tik vyskupo bažnyčios. Gi parapijonįs tai tik pinigus moka. Visai kas kita su neprigulmingomis. Čia ir bažnyčia ir turtas yra tikra parapijonių nuosavybė. Ji tik vieniems parapijonims ir priklauso.

Toliaus kunigas kvietė visus darbininkus vienybėn, nes tik vienybėje jų galybė.

Kunigo Petrošiaus kalba susirinkusiems labai patiko. Minioje tik ir buvo pirdėti garsiavimai: "Tai kunigėlis, tai kunigėlis! Kaip sako, tai rodos valktį nuo akių nuvelka."

Ir teisybė, kaip iš kunigo lupų, tai da pirmą tokią patraukiančią prakalbą girdėjau. Geistina, kad kun. Petrošius dažniau Gary, Indiana atsilankytų. *Gvazdikas.*

CICERO, ILL.

Vakaras.

Spalio 17 d. vietinė S. L. R. K. blaivininkų kuopa parengė pasilinksminimo vakarą. Tasai "pasilinksminimas" įvyko šv. Antano parapijinėje svetainėje. Linksmiems blaivininkams stengėsi pakalbėti Dr. Rutkauskas. Jisai vietomis ir labai puikiai nušnekėjo, bet daugiausia — pylė "kažinką" už kalnieriaus susirinkusiems.

Lošimas — jis buvo taip "fain," kad net patįs blaivininkai stebėjosi iš to netikusio "steičiaus." Pabaigoje liko sudainuota blaivininkų hymnas (?) ir "Lietuva Tėvynė musų." Betgi jų dainos visai nenusisekė! Patartina musų blaivininkams biskį blaiviau pagalvoti rengiant panašius vakarus.

Senas Vytis.

Aukos Lietuvos Šelpimo Fondan

PUIKIAUSI RUBAI

Moterims ir merginoms. Pigiausios kainos. Ateikit ir persitikrinkit.

VIENOS KAINOS KRAUTUVE

VIENOS KAINOS KRAUTUVE

Louis P. Mann

Plosčiai ir Siutai

1258 MILWAUKEE AV

Musu uždavinys Visiems Vieną Kainą.

$26,800,000,00

Suviršum depozitų turi dabar didžiulis Valstijos Bankas-State Bank of Chicago

Nuo jo isteigimo 1879 metuose, tasai bankas nuolatos augo taip, kad šiandie jo kapitalas ir atsarga yra daugiau kaip keturi milijonai aštuoni šimtai septyniolika tukstančių dolerių — $4,817,000.00.

Be 36 tukstančių žmonių, kur turi pasidėję savo pinigus šiame bankė, čiajau sudėta Suvienytųjų Valstijų valdžios, Illinois valstijos ir Chicagos miesto pinigų.

Lietuviai, kuriems rupi saugumas jų pinigų, tegul pasideda šitame banke. Daug lietuvių yra pasidėjusių čia savo pinigus, ir džiaugiasi. *Atėję bankan klauskite Mr. Lalis.*

Bankas moka 3%. Aldaras nuo 9 ryto iki 3 val. po pietų; Subatomis iki 2 val. po pietų. Įsidomėkite adresą

STATE BANK OF CHICAGO

Kampas La Salle ir Washington Sts. prieš City Hall.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address, Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1466

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

Firmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje

Eina į Chicagos kasdien. išskiriant Nedėliomis.

Leidėjas Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje—per išnešiotojus 12 centai savaitėje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams $6.00, pusei metų $350.

Kitur, ne Chicagoje, metams .. $5.00
Pusei metų $3.00
Trims mėnesiams $1.75
Dviem mėnesiam $1.25
Europoje, metams $7.00

Pavienių dienraščio numerių kaina 2c.

Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1466.

Asmeniški pasikalbėjimai su Redakcija tiktai šiokiomis dienomis nuo 5 iki 5½ val. vakaro.

Redakcijos Straipsniai

KRITIŠKA VALANDA.

Iš vakarykščių telegramų buvo matyt, kad Balkanuose virsta dalykai negeistinon talininkams pusėn. Austrai su kiečiais, nors palengva, slenvis gilyn į Serbijos teritoriją. Bulgarai taip pat spaudžia ser[illegible] Tuo tas serbų pranešimas pripažino, kad bulgarų armijos net dviejose dalyse perkirto geležinkelį einantį iš Salonikų į Niš, tai yra, tą geležinkelį, kuriuo butų galėję atvykti Serbijon talkininkų kareiviai, išsodintieji Graikijoje. Patįs Londono politikai sako, kad padėji[illegible] kanuose darąsis labai [illegible]

[illegible]oti talkininkus šiame [illegible] galėtų negut tiktai [illegible] ji sutiktų tuo[illegible]stoti karėn jų pusėje. [illegible]ip privertus ją prie to? [illegible]asklido gandas, kad [illegible] nutarusi pasiulyti jai [illegible] Kypro salą. Tai butų nemenka kaina, tik klausimas — ar ji atsvers tuos išrokavimus, kuriuos turi graikai, laikydamiesi draugiškai su teutonų sąjunga?

Stoti dabar prieš teutonus, reikštų užtraukti ant savo galvos dviejų nemenkų kaimynų — turkų ir bulgarų — armijų smugius. Jiems į pagelbą neužilgo gali ateiti da ir vokiečiai, prasimušę per Serbijos žemę. Tuo tarpu talkininkų spėkos toli. Dvejatas korpusų kareivių, kuriuos jie atsiuntė Graikijon, ne kažin ką tegali nuveikti; o kol talkininkai suspės pristatyti į Balkanų pusiausalį didelę armiją, gali pasidaryti pervėlu.

Vadinasi, pirmas išrokavimas sulaikąs, Graikiją nuo prisidėjimo prie talkininkų, yra baimė prieš galimą vokiečių pergalę. Antras išrokavimas yra viltis, kad susidėjus su teutonų sąjunga, ji gali daug laimėti. Graikijos interesams dabar stovi ant kelio daugiausia Italija. Bet Italija yra susivienijus su talkininkais, todel pelnyti ką-nors tame punkte Graikija visviena negalėtų, eidama išvien su talkininkais, kad ir talkininkai paliktų pergalėtojais dabartinėje karėje. Taip-pat ji negutų pasipelnyti ir Serbijoje, kuri irgi randasi talkininkų globoje. Visai kas kita, jeigu Graikija įstotų į priešingą Italijai ir Serbijai valstybių susivienijimą — tame atsitikime, suprantama, kad jis nuveiktų talkininkus.

To nuveikimo šansus ji dabar ir svarsto. Už dienos-kitos ji gal ir paskelbs savo nuosprendį. Jos žingsnis gali nulemti visą karės likimą.

APŽVALGA

Klerikalų organas "Draugas" mėgina išsisukti. Mes anądien prirodėm, kad jisai, stengdamasi išaiškinti dabartinę karę, kalba kaipo materialistas, ir mes išreiškėme todel minti, jogei "Draugas" visai be reikalo išjuokia materialistus, jeigu pats skolinasi iš jų proto. Štai ką jisai atsako į tai:

Pažink "Naujienų" ir socialistų kraštutinumą, — socialistai, *visų* amžių ir *visos* žmonijos istorijos aiškinimo pamatan padėję materializmą, to laikėsi, nežiurint priparodymų (? "N." Red.) to pamato klaidingumo. Kad materializmas istorijoj turi savo kamputį, tą pripažįsta visi socialistai (bet tą ir "Draugas" pripažįsta! "N." Red). Bet kad materialistas (materializmas? "N." Red.) butų *visur* ir *visuomet* istorijos alfa ir omega — tą tetvirtina vien socialistai.

Tai yra netiesa. Viena, ne visi socialistai išpažįsta vienodą filosofiją, nes socialistų programas neliepia jiems buti nė materializmo, nė idealizmo filosofijos pasekėjais. Antra, materializmo filosofija visai nesako, kad materializmas (!) esąs "visur ir visuomet istorijos alfa ir omega" (pradžia ir pabaiga). Materializmo filosofija kalba apie *materiją*, o ne apie materializmą, ir ji aiškina, kad materija yra ne visa ko pradžia ir pabaiga, o tiktai — *pirmesnis*, labiau sprendžiamas faktorius, negu ideja. Šitos tiesos iki šiol dar niekas nėra sukritikavęs.

Klerikalų organas mėgina išsisukti nuo apkaltinimo materializme tuo, kad jisai sako, jogei jisai pripažįstąs materializmą tik tai mažam istorijos "kamputyje." Turime todel priminti, kokiame "kamputyje" jisai pereitą kartą buvo užtikęs materializmą. Štai jo žodžiai:

> Viešpatijų nuolat varžytasi apie primenybę komercijoje, ieškota saviems išdirbiniams rinkų, ginčytasi, karėmis, kraujo praliejimu buvo ingijamos kolonijos, visa diplomatija buvo panaudojama savų interesų, materiališkų interesų, apsaugojimui. Ir tt.

"Draugo" "kamputis" tuo budu yra ne tiktai dabartinė karė, kuri kilo, kaip jis pats sako, del materiališkų priežaščių, bet ir valstybių politika prieš karę; jis-gi da priduria, kad tokia politika tęsusis labai ilgą laiką. Tuo budu "istorijos kamputis," kurį "D." aiškina materiališkai, yra jau ne toks mažas, kaip jisai norėtų dabar įkalbėti savo skaitytojams.

Bet jo išsisukinėjimai tiktai pablogina "Draugo" poziciją, o ne pataiso. Jie parodo, kad klerikalų organo redaktoriai visai *nemoka protaut*. Pasak jų, vieną istorijos kamputį reikią aiškinti materialistiškai, o kitus "kampučius — idealistiškai. Tai yra visviena, ką pasakyt: vieną kelio galą reikia matuot sieksniais, o kitą — metrais. Na, ir filosofai-gi!

Antras klerikalų laikraštis, butent juozapo sąnjungos organas, kaskart vis daugiau rodo palinkimo skelbti melus apie savo partyviškus priešus. Paskutiniame savo numeryje jisai, pavyzdžiui, šitaip pasakoja apie socialistus:

> Socialistai—šalininkai valstybės tvarkos ir kiečiausio režimo. Jų svajonių įvykinimas įvestų tokią žiaurią ir varžančią priespaudą-biurokratiją, kokios pasaulis dar nėra matęs. Busimoji socialistų valdžia turėsianti juk tvarkyti ir vesti visus žmonių reikalus, kaip kuno, taip ir dvasios, kaip pavienių žmonių, taip ir šeimynų...

Niekur ir niekados socialistai nėra sakę, kad tvarkoje, kurios jie nori, viską turėsianti vesti valdžia. Ir jeigu socialistai sakytų taip, tai jie prieštarautų sau, nes jų troškimas-gi yra suteikti kiekvienam žmogui tokį padėjimą, kad jis galėtų savarankiai (savystoviai) rupinties savo kuno ir dvasios reikalais.

Bet juozapinio organo prasimanymas griežtai prieštarauja ir toms nuomonėms apie socialistus, kurias nuolatos išreiškia patįs klerikalai. Juk už tai, kad socialistai nori pastatyti ant laisvesnių pamatų šeimyną, tai klerikalai kaltina juos "laisvos meilės" skelbime; už tai, kad jie nori paliuosuoti žmogaus kuną nuo kapitalistiškos vergijos pančių, tai klerikalai sako, kad jie norį paversti žmones tinginiais ir pasileidėliais; už tai, kad jie reikalauja kiekvienam žmogui pilnos sąžinės laisvės, tai klerikalai vadina juos bedieviais ir bažnyčios priešais. Ir po to tie patįs klerikalai zaunija apie "kietą režimą" ir "varžančią priespaudą" socializmo tvarkoje. Ištiesų, sąžinęs pas klerikalus nematyti nė krislo, kada jie ima pasakot apie ne savo partijos žmones.

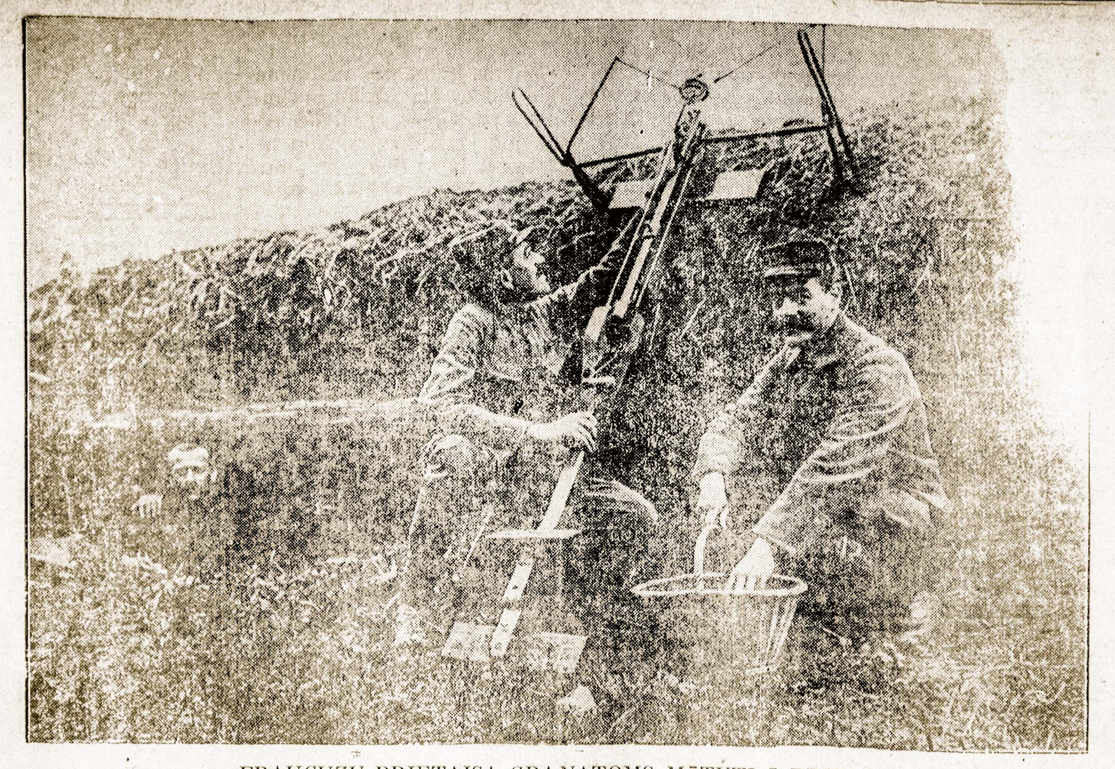

FRAUCUZŲ PRIETAISA GRANATOMS MĖTYTI Į PRIEŠO TRANŠĖJAS.

M[illegible]NO ATSIM[illegible]INIMAI

Šiandien, [illegible] tų sukaktuv[illegible] prisiartinus 10 me- Lietuvių So[illegible]ėms nuo įsteigimo rodos, pabu[illegible]cialistų Sąjungos, sapnų, kur [illegible]ndu iš jaunystės pirmos svajo[illegible]prisimena man[illegible] mą. Sukįla m[illegible]ės ar[illegible]oj tukstančiai naujų minčių; aš patsgi jaučiuosi taip jaunas, taip linksmas, ir rodos, visu smagumu žengiu į naują rojų, kurį tveria tik socialistai nuvargintai darbininkų liaudžiai po kapitalizmo priespauda.

Mano mintįs sukįla, kaip, pavasariui atėjus sukįla gamta po žiemos miegui ir numargina laukus ir girias gėlių rubais. Mintįs perlekia į tą laimingą gadynę, kuomet darbininkai sutraukys kapitalizmo retėžius, numes kapitalo jungą nuo viso pasaulio darbininkų, pasiliuosuos musų darbininkų klesa, įžengdama į naują rojų!

Kas jis yra toks baisus, toks galingas, kad galėtų sugriauti geležinę sistemą, daug šimtmečių subudavotą kapitalo? Kas žada paliuosuoti darbininkų liaudį iš Vergijos? — Tai Socializmas, tai viso pasaulio proletariato susivienijimas.

Pirmu kart manyje sužadino mintis apie socializmą tai Edwardo Bellamy veikalas "Iš Praeities," kuris ėjo "Vienybėj Lietuvninkų," redaguojant tą laikraštį J. Kauniui.

Aš atidžiai skaičiau, laukdavau su nekantrumu savaitė nuo savaitės, kaip toliau atvaizdins socializmą tas veikalas. Ir nuo to laiko jau mano mintįs nebuvo atitrauktos nuo socializmo, tik priešingai, kiekviena valanda liuoso laiko mane traukė plačiau susipažinti su juomi ir naująja sistema, kuri žada įvykti.

Priminsiu vieną atsitikimą iš 1900 metų. Man nuvykus į Shenadoah, Pa., ir atsilankius p[illegible]šliakio spaustuvėje. Čia susi[illegible]kau ku. Miluką, kuris iš [illegible]iškų straipsnių [illegible]iltyj" pamatė, mano darbinin[illegible] "Darbininkų [illegible] atšalti nuo pakad aš pradeerikalizmo. Mitriotizmo[illegible]amas mane atvertė prie "dvasios šventos," pašventė keliatą valandų pasivaikščiojimui ir pasikalbėjimui su manimi p[illegible]ą mylių atstui nuo Shenandoah'io pas prudus. Susėdę ant [illegible]okmens prieš vandenį kalbėjomės. Jis per kokias dvi valandas bjauriojo socialistus, kad tik aš apie juos ne[illegible]nesvajočiau: girdi, tai bjaurųs žmonės. Aš neturėjau daug argumentų, bet sakiau, kad išrodo teisybė, ką Bellamy rašo. Jis atsakė Bellamy lyg butų iš geriausių socialistų, bet ir juom negalima tikėti. Nuo to karto aš pamačiau kunigų argumentų silpnumą ir vis labiau rišausi prie socializmo, o atšalau nuo kunigų; pamačiau, kad jie yra darbininkų vienybės ardytojai.

* * *

Šiandien man prisimena ir kokie buvo musų pirmiejie draugai-socialistai. 1899 m. spalių mėn., kalbėjomės su M. Paltanavičium, vaikščiojant Waterburio, Conn., gatvėmis, kuris man bandė įkvėpti socializmo dvasią, apie ką aš tada mažai tesupratau. Atsimenu visą eilę pirmųjų draugų, kaip su jais susėdę kalbėjomės apie naująjį idealą. Tie draugai buvo K. J. Senkus, J. Tareila, Žemantauskas, Povilaika, M. J. Damijonaitis, Bekeris, Inca ir kt. Šie draugai su pašaipa gardžiai kvatojo iš dr-go J. S. Pruselaičio, o gal kartu ir iš manęs, kad nepažįstame socializmo. O kur šiandie tie daug žinojusieji draugai, kurie mus vedė naujojon gadynėn? Jie sugrįžo prie senovės, paskendo klaidingai suprasto patriotizmo rukuose, tapo socialistų priešais arba nustojo veikę musų tarpe.

Atmenu gyvai, kaip M. Paltanavičius per "Vienybę Lietuvninkų" atsisakė buti bendrovės "Viltis" nariu vien tik už tai, kad V. J. Stagaras patalpino republikonų kandidatų apgarsinimą, o ne socialistų.

* * *

Daug energijos man pridavė dr. J. Šliupas, kada kalbėdamas Minersvillėj, Pa., 1904 m. ragino skaityti "Darbininkų Balsą" ir plačiai aiškino, kad niekas daugiau neišgelbės darbininkų klesos, kaip tik socializmas. Aš tuokart prigulėjau prie vietinės Amerikos socialistų kuopos Postvillėj, Pa., nes lietuvių socialistų kuopos Minersvillėj dar nebuvo.

Tada dr. Šliupas gyrė socializmą, ragino kiekvieną darbininką buti socialistu. Nesuprantu jo atmainos, kodel jis dabar neapkenčia socialistų. Rodos mokytas žmogus ir buvo subrendęs. O gal nuo to laiko jis, žengdamas gilyn į metus, susenėdamas, neteko gilesnio įsižiurėjimo į tikrąjį draugijos dalykų stovį, kad dabar griauja, ką keli metai atgal uoliai statė. *J. Ramanauskas.*
Minersville, Pa.

(Iš jubilėjinio "Kovos" nr.)

Redakcijos Atsakymai

A. Kazakevičiui. Tuos reikalus su J. A. tamsta gali užbaigti asmeniškai. Tokie užsipuldinėjimai laikraščiui netinka. Netilps.

V. Senam Kareiviui. Kitą korespondenciją apie tą dalyką gavome anksčiau.

Telšiui Mikei. Apie tokią žmogystą neapsimoka nė laikraštyje rašyt. Nedėsime.

J. Rudaičiui. Apie tą patį dalyką gavome anksčiau kitą straipsnį, todel jųsų raštelio negalime suvartoti.

ATMAINA "KOVOS" ADMINISTRACIJOJ.

Lapkričio mėn. pradžioje "Kovos" administratoriaus vietą užims Petras Kurkulis, dabartinis "Keleivio" redaktoriaus pagelbininkas.

PRANEŠIMAS.

Nedėlioje, 24 spalio, 2 val. po pietų, atsibus "Lietuvių Darbininkų Literaturos Dr-jos" 19-tos kuopos susirinkimas Aušros svetainėje — 3001 So. Halsted Street. Nariai, visi susirinkite paskirtu laiku, nes yra daugybė svarbių reikalų ;beto yra Blanka Nominacijos į centro viršininkus. Taipgi kviečiami atsilankyti visi pritarianti tai draugijai.

Nutarimų rašt. *A. Meldažis.*

SKAITYKIT IR PLATIKIT "NAUJIENAS

MUSU DRAUGIJOS

Apie Musų Draugijas

(*Kelios pastabos.*)

KALBANT apie musų draugijas, matosi jose vienas labai savotiškas apsireiškimas. Kas pagyveno ilgesnį laiką bent viename Amerikos mieste, tas butinai turėjo susidurti su šiuo apsireiškimu. Tai yra — begalo ir krašto didelis draugijų skaičius. Kalbu apie pašalpos draugijas. Nekalbant apie tokius miestus, kaip Chicaga, Brooklynas, Philadelphia, — ir provincijos miesteliuose tas pats. Ir ten esama daug "sosaidžių." — Kam? Kodel? — nenoromis ateina į galvą klausimas. Nėgi musų viengenčiai taip griežtai pasiskirstę į partijas? Tečiaus jos juk ir ne partyviškos draugijos. Jų tikslas —*bendras susišelpimas* ligoje ir kituose nelaiminguose atsitikimuose. Bet, leiskime, jos (jų nariai) yra nusistačiusios tam tikrą pasauliažvalgą, pav. religijinės, laisvamaniškos ir tt. Tečiaus ir vienos ir antros jų nesitelkia į daiktą, bet sklaidosi! Vienos ir tos pačios "srovės" draugijos, dalinasi dar į kelias ar į keliolika atskirų drjų - draugijėlių, kurios visos, anot tos patarlės, "skurde gimė, skurde ir miršta"...

Tokis nesvietiškas daugumas tos ryšies draugijų priveda prie to, kad jos, ažuot progresavusios regresuoja. Tik pamislykite, draugija su 60—70 narių ir šimtu-kitu kasoje... Šale jos, už kelių blokų, randasi kita tokia-pat lietuviška "sosaidė." Jos padėjimas toks-pat, o gal ir blogesnis. Bet, patarkite jųs joms susivienyti — niekados! Koks tai užsispyrimas, koks tai 'sosaidinis" patriotizmas sulaiko jas nuo to žingsnio. Tiesa, daugelyje vietų buvo bandoma suvienyti jas į tam tikras sąjungas, federacijas. Kai-kur tatai pavyko, kai-kur — ne. Betgi ir čia dažniausia jos gyvuoja tik ant popieros... Nėra pas mus bendro darbo, nėra to cemento, kuris jungtų musų draugijas į daiktą, net ir tas, kurios, taip sakant esti vienokių pažiurų. Kodel? — Apie tai kitą sykį. ..*Jonuks.*

Iš L.S.S. Istorijos

"KOVOS" jubilėjiniame num. J. Baltrušaitis, vienas seniausių tos organizacijos veikėjų, rašo apie tos organizacijos susitvėrimą. Pasak drg. J. Baltrušaičio, dvylika-trylika metų atgal niekas apie nanašią organizaciją nė nekalbėjęs. Jisai sako:

Pirmeiviai tautininkai, vardu laisvamaniai, tuomet buvo visu kuo musų lietuvių kovotojų pirmoje eilėje; jie kovojo už naują apšvietą, naują pakilimą lietuvių naujoj, kapitalistiškoj gadynėj; jų agitacijos tikslu buvo ne darbininkų klesa, bet lietuvių tauta, tautos apšvieta. Su laisvamaniais išvien ėjo ir tie, kurie toliau žiurėjo, tie, kurie supratę darbininkų reikalus, pamilo jų išsiliuosavimo idėją.

Toliau drg. J. Baltrušaitis sako, kad socialistiškas judėjimas savo šaknis pradėjo leisti jau nuo 1899 metų, bet jisai buvęs daugiau tautiškai laisvamaniškas. Pavyzdžiui:

Jau nuo 1899 metų gyvavo kelios atskiros socialistų kuopos. Pirmutinė kuopa buvo tai Philadelphijoj; jos sutvėrėjais ir nariais buvo tokí laisvamaniai, kaip dr. J. Šliupas ir kun. Dembskis. Jie darė tautišką ir kitokį judėjimą, — pav., rengė Šliupo prelekcijas apie Lietuvos istoriją, — daugiau socialistų vardu, nekaip laisvamanių Susivienijimo .

Toliau drg. J. Baltrušaitis mini didįjį angliakasių streiką, iškilusį 1902 m., ir tarptautiškąjį Amsterdamo kongresą — kaipo vieną iš svarbiausiųjų agitacijos įrankių už socializmą. Tečiaus:

"Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje" pradėjo tikrai gyvuoti nuo 1 d. kovo 1905 m., kaip tai apskelbė jos Liglaikinis Komitetas, kuris nuo tos dienos ir pasiliuosavo nuo pareigų pildymo, perduodamas Partijos reikalus tik-ką išrinktam Centraliniam Komitetui. Ypatos ir vietos šitame komitete buvo tos pačios, ką ir Liglaikiniame: organizatorius K. Rutkus, iš Cleveland, Ohio; sekretorius J. O. Širvydas iš Plymouth, Pa.; kasierius dr. J. Šliupas iš Philadelphia, Pa. Kuopų buvo 18, pavienių 29; išviso 243 nariai. Mėnesinę narių mokestį laikinis komitetas, užbaigiant savo tarnystę, paskyrė: "šiuom tarpu lai bus apnormuota ant 15 centų."

113 narių nubalsavo, kad "nauja organizacija turi vadinties Lietuvių Socialistų Partija, ir kad ji butų savystovė." Nubalsuota dauguma balsų paimti spaustuvę iš Chicagos kuopos mėnesiniais išmokėjimais.

Tai buvo pirmas musų visuotinas balsavimas, kuris dar nesivadino referendumu. Jame dalyvavo 126 nariai, t. y. neką didesnė pusė visos Partijos.

Apie dabartinio L.S.S. organo įkurimą drg. J. Baltrušaitis sako:

9 d. gegužio, 1905 m. išėjo pirmas numeris "Kovos," "lietuvių darbininkų laikraščio."

Nepavadinta L.S.P.A. organu, bet tam jis buvo skiriamas.

21 d. gegužio prie L. Laisvamanių Susivienijimo seimo sumanyta įvykdint ir Liet. Soc. Partijos seimą Newarko mieste. New Jersey valst. Delegatų ir pavienių pribuvo 21. Šitas seimas nutarė paimti "Kovą" į Partijos nuosavybę. Partijos iždan eis visos įplaukos: aukos, prenumerata ir tt.; partija išmokės algas redaktoriui, zeceriams ir kitus organo leidimo kaštus. Išdo priežiura pavesta Phila. 1-ai kuopai. Redaktoriui pavesta apdirbti literatiškoji dalis ir atlikti tą darbą ką vėliaus turėjo atlikti administratorius. Narinė mokestis paskirta 20c mėnesiui. Mokančių duokles iki seimui buvo 185 nariai, o išviso narių buta 348. Po keturių mėnesių buvo į puspenkto šimto narrių ir tai jau daugiau "mokančių," negu "nemakančių."

Dabar Lietuvių Socialistų Sąjungoje priklauso (po susivienijimo su Socialist Party) arti trijų tuksatnčių narių su 35 ir 40 centų augštomis mėnesinėmis duoklėmis.

MUSŲ FONDAI.

KIEK amerikiečiai surinko aukų nuo karės nukentėjusių Lietuvos gyventojų naudai? Naujienų skaitytojams jau žinoma, kad tuo tikslu yra sutverta net *trįs* Fondai: Lietuešlpimo Fondas, Tautos Fonšelpimo Fondas, Tautos Fondas. Rasi musų skaitytojams bus indomu pamatyt tas skaitlines. Žemiau paduodame kiek kokis fondas surinko tų aukų:

Lietuvos Šelp F. ..	$9,826.35
Tautos Fondas ..	$26,955.26
Liet. Gelb Fon. ..	$6,745.69
Viso	$43,527.30

Tuo tarpu Lietuvoje apskaitoma apie 700,000 žmonių, kurie reikalauja umos pagelbos— tai po kiek jiems išpultų iš musų fonduose esančių pinigų?..

ŠV. ANTANO LABDARYBĖS SĄJUNGA.

KAIP žinia, 1914 m. Chicagoje susitvėrė Šv. Antano Labdarybės Sąjunga, kurios tikslas — steigti visose parapijose savo kuopas, patraukti savo globon visas katalikiškas draugijas ir t.t.. Ji tapgi mano steigti Našlaičių Prieglaudos namą, ligonbučius ir renka tam tikslui aukas. Iki šiol toji draugija nuveikė:

Labdarybė buvo įsteigta Birželio mėnesyje, 1914 m. Tame laike ji sutvėrė 6-ias Kuopas įvairiose Chicagos parapijose ir prisirašė prie Labdarybės 6-ios atskiros kat. Draugijos. Kiekviena kuopa daug padarė gero šelpdama apielinkėje varguolius. Centre sudėtais pinigais Labdarybė pirko 10 aker. žemės, netoli šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno, už $18,000.00, Našlaičių Prieglaudos pastatymui. Šita savastis, pagal charterį, tapo užrašyta ant Labdarybės vardo.

Sąjungos globėjais pasirašo: *kun.* A. Skrypko, *kun.* F. B. Serafinas, P. Mažeika, J. Elias, St. Marcinkevišius, *kun.* M. Krušas, *kun.* A. Staniukynas, *kun.* A.Ežerskis, Tr. Macijauskaitė, Barbora Šetkaitė, St. Tananevičius ir Jonas Stankus.

LIETUVIŲ DARBININKŲ LITERATŪROS DRAUGIJA

KAIP sparčiai auga naujoji Lit. Dr-ja, tai paliudija jos laikinosios valdybos pranešimas "Laisvėje." Štai nr. 83 pranešama, kad toji draugija jau turinti 25 kuopas su 520 narių. Ir tai laike poros mėnesių. Bet centralė jos valdyba gaunanti daug pranešimų iš įvairių miestų, kuriuose rašoma, kad greitu laiku ir tenai įsikurs naujos kuopos.

Jos augima iki šiol tečiaus sulaikė nesutikimai, kilusieji tarpe L. D. L. D. įsteigėjų ir "Darbo" organizatorių. Ši kliutis dabar išnyks, nes "darbiečiai," kaip jau buvo "Naujienose" pranešta, nutarė savo organizaciją likviduoti.

Wm. Kurz, 3342 N. Claremont Ave. nušovė tų namų prižiurėtoją. Po to patsai nusišovė. Meilės dalykai.

SKAITYKIT IR PLATIKIT "NAUJIENAS"

Atskaita

Lietuvos Šelpimo Fondo Finansų Sekretoriaus nuo 1 d. rugsėjo iki 1 d. spalio, 1915 m.

Rugsėjo 1 d. 1915 m. balansas	$9218.46
Per vietos L. Š. F. Komitetą nuo Philadelphia, Pa. draugijų ir smulkių aukų; sekančios draugijos aukavo:	
Liet. Laisvės Kliubas	$57.40
Algirdo Uzarų dr-ja ..	50.00
Šv. Antano dr-ja	50.00
Liet. Republik. Kliubas	50.00
Liet. Korporacijos Kl.	25.00
Lietuvių Kliubas	25.00
Šv. Juazapo dr-ja	25.00
Lietuvos Dukterų d-ja	$25.00
Vytauto K. G. dr-ja ..	10.00
Liet. Rubsiuvių d-ja ..	10.00
Smulkių aukų nuo įvairių vietinių parengimų atėmus rengimo lėšas liko	6.85
Viso	$334.25
Čekį prisiuntė ant	334.27
Nuo parengto pikniko per Pittsburg, Pa. apiegardos L. Š. F. K. naudai nukentėjusių nuo karės ..	122.97
L. S. S. 16 kuopa Meriden, Conn. aukavo	5.00
Per "Laisvę" nuo St. Bijavičiaus dukters krikštynų New Kensington, Pa.	4.00
Per "Naujienas" V. Prusis vestuvėse J. Palecko, Chicago, Ill. $13.25, susirinkime L. S. S. 8 rajono ir 234 kuopas Chicago, Ill. $10.43, V. Shileika L. S. S. 170 kuopos prakalbose, Chicago, Ill. $3.10, Paul Latvėnas Shakapee, Minn. $1.00, J. Machis vestuvėse Romano Motiejuno su U. Giliute Rockford, Ill. $12.15. Viso	39.93
Nuo vestuvių Judžio su Rutkauskiene, Herrin, Ill. prisiuntė Yakštis	8.80
Per "Laisvę" nuo Augščiausios Prieglaudos Liet. Amerikoje kuopos (nepažymėta kuopos numeris) Carnegie, Pa. $10.00; nuo vestuvių K. Kavaliuno su Gavėniute, Brooklyn, N.Y. $1.60, viso	11.60
Per "Laisvę" nuo vestuvių J. Parausko su P. Šiaulaičiutės New Haven, Con.	3.65
Nuo A. P. L. A. 5 kp prakalbų Treweskyn, Pa ..	1.75
Per "Naujienas" Tėv. Myl. Draugystė Chicago, Ill. $10, J. Dailydė surinko ant Apšvietos seimo $14.15, J. Javoshunas surinko tarpe lietuvių DeKalb, Ill. $2.30. Viso	26.45
Per "Keleivį" nuo vestuvių K. Nomavičiaus su A. Stakauckaite iš Montello, Mass. Prisiuntė Vinšnaitienė	6.00
Per "Keleivį" nuo vestuvių A. Vaitulevičiaus su M. Smigelskiute Marlboro, Mass.	5.25
Iš Dorrisville, Ill. nuo pikniko, parengto sekančių draugijų: S.L.A. 16 kp., L S.S. 167 kp., Lietuvos Sunų Draugijos ir S. L. R. K. 123 kp.	32.57
Per K. Baltrunytę nuo Rev. J. McCarthy, Troy, N. Y.	1.00
Per "Keleivį" nuo krikštynų pas P. Juodvaikį Lecchburg, Pa	4.95
Viso be balanso	$608.19
Viso su balansu	$9826.65
Išlaidos.	
Už išmainymą privatiškų čekių	.30
Spalio 1 d. 1915 m. lieka pas L. Š. K. Iždininką. K Šidlauską	$9826.35

L. Š. F. Finansų Sekretorous,
Tadas L. Dundulis.
Westville, Ill.

Laiškas iš Lietuvos

Petras Kruopis rašo savo broliui Antanui į Chicagą: Brangus Broli! Aprašau tau savo gyvenimą. Tu jau žinai, kad aš likau paimtas kariuomenėn. Mus mokino vos 4 savaites. Dabar siunčia į frontą. Oi, mielas mano broli, esu taip linksmas, kad net ašaros bjra iš akių.... Neturių nė pinigų, nė drabužių, nė valgio... Kol turėjau pinigų, didelės bėdos nebuvo, bet dabar... Gal turi keletą rublių — pasiųsk!

Nežinau, ar pasimatysiva kada nors.... Sudiev! Tavo brolis *Antanas.*

Kazys Ukanis, Viekšnių parapijos, Šiaulių pavieto, Kauno gub., rašo savo broliui iš Sibiro į Cliffordą: Mielas mano broli! Pranešu tau, kad aš nuo 27 d. liepos likau pasiųstas į Sibirą. Tenai mokysimės vieną mėnesį ir tuomet... frontan. Mus mokina truputį apie šautuvą: kaip durti, šaut ir tt.

Musų padėjimas apverktinas. Dažnai esame nevalgę... Man ypač sunku, nes nemoku rusiškai. Abelai, musų gyvenimą nebegalima aprašyti: turime pakęsti visų visokiausių negerumų... Kareiviai šneka, kad tuoj užsibaigsianti ši karė, bet negalima tam tikėti.

Na, likitės sveiki! Daugiau nieko negaliu rašyti. Tavo brolis, *Kaz. Ukanis.*

SUTAUPYK PINIGU

Neik ten kur brangios rendos ir didėlės išlaidos

Musu kainos yra nuo $3.00 iki $5.00 žemiau negu kitur, delto, kad mes turim mažas išlaidas. Mums nereikia visokių manadžierių ir bosų, kurie ima po kelis tukstančius į metus, o kas tais dideles išlaidas užmoka? Ar ne jus. Jie turi paimti nuo $3.00 iki $5.00 už siutą ar overkotą daugiau, kad užmokėjus išlaidas. Tai kam mokėt $3.00 arba $5.00 daugiau kuomet jus galite juos palikti savo kiseniuje. Jums nereikia to tikieto ateikite ir persitikrinkite, tada pamatysite kad tai tikra tiesa. Čia rasi naujausios mados siutus ir overkotus, jie yra pasiuti geriausių siuvėjų kaip Hart Shaffner & Marx, kurie yra gvarantuojami, tikri vilnoniai.

Taipgi užlaikome siutus ir overkotus del vaikų visokios mados ir dydžio, nuo 3 iki 18. Mes pritaikom kiekvienam.

Chicago Clothing Co.

1922-26 So. Halsted Street
Chicago, Illinois

Savininkai krautuves T. Martinkus P. Yečius, P. Steponaitis

Kurie jums su mielu noru patarnaus.

Krautuvė atdara Panedėlio, Utarninko, Ketvergo ir Subatos vakarais, Nedėlioms iki pietų

A. J. Karalius

Gyvunu Užsiemimai

(Tąsa)

Karė

Kada žmogus užpuola gyvunus, tai žaismė vadinasi ''medžioklė''; kada keli žmonės užpuola vieną, tai yra prasižengimas. Vienok kada daugybė žmonių vieni kitus žudo, tai pasidaro ''karė.'' Mateme, kad gyvunai ne prasčiau už žmogų užsiima medžione. Dabar matysime, kad gyvunai veda kares taip sugalvotai, kad žmonės ne ką negali pasigirti savo sumanumu tėšitam dalyke.

Kasdieninės kovos už buvį pavyzdžių gyvunų tarpe yra daugybė, bet juose nėra mums žingeidumo šiame atvejuje. Reikia pastebėti niekšiškus užpuolimus bei apvogimus. Bitės tankiai nulekia pas svetimą avilį ir laukia darbininkių medaus parnešant. Kada darbininkės parneša medaus naštas, vagilės tartum norėdamos naštą palengvinti paima medų ir nulekia savo keliu. Kitos vagilės mažiau diplomatijos vartoja. Jos įlenda į svetimą avilį, pasiima medaus ir išlekia savo keliais. Jei reikia, tai vagilės kartais net smarkią kovą užveda. Kartais-gi susiorganizuoja į didelę armiją, užpuola silpnesnes savo kaimynes, jas išmuša ir kaipo kontribuciją, paima visą medų.

p. Bates suteikia žingeidų aprašymą Pietinės Amerikos skruzdžių (Eciton). Jos susirenka į pulkus, užpuola kitas skruzdes, sudrasko jų kunus, kuriuos paskui išnešioja. Jos maršuoja eilėmis apie 60 jardų ilgio. Jei pavyksta grobio prisiplėšti, tai pasidalindamos neša namon Atskiros armijos pasiima tulą darbo dalį atlikti, bet tankiai apsimaino pareigomis. Todel visos ir visada dirba noriai bei energingai.

Skruzdės rengia ekspedicijas ne tik grobiui parsigabenti. Jos tankiai savo veislės gyvunus paima į nelaisvę ir juos vergais padaro. Šios ryšies ekspedicijos labai tvarkiai rengiamos. Paimti gyvunai turi buti gyvais užlaikomi ir juos veikia paskui prie naujų sąlygų pripratinti. Šiuo dalyku daugiausia atsižymi Amazonos skruzdėlės.

Vergų ieškanti ekspedicija eina pirmyn ilga linija linkui kito skruzdėyno. Čia, anot Houssay'o, apsireiškia pilnas skruzdėlių republiškoniškas instinktas. Armija neturi valdono; vadovai eina pirmiau uostydami takelius.

Už vadovavimą skruzdės nesipeša gana tankiai vadovai apstoja, atiduoda vadovavimą kitiems, o patįs sykiu su paprastais kareivias keliauja. Prisiartinus prie skruzdėlyno armija padidina žingsnius. Tuo pačiu laiku ir skruzdelyne pasidaro sumišimas: vienos skruzdėlės skubinasi pasitikt neprašytus svečius ir pradėti kovą už žut-but, kitos pagriebusios kiaušinius bei perus kitu kraštu skubinasi ištrukti, trečios lipa į žoles. Armija,sumušus tvirtoves, narsius apginėjus įsiveržia į vidų, paima perus bei maistą ir eina tuo pačiu keliu atgal. Namon sugrįžus,perus paduoda vergams išauginti. Neretai vergai pasitinka ir neša ne tik perus bei maistą, bet ir pačius kareivius.

Reguliariškos karės neretai pastebimos. Priežastimi esti įvairųs ''ginčiai,'' tankiausia ekonomiškos ryšies. Pv. du skruzdėlynu randasi arti vienas kito. Abiejų skruzdėlynų gyventojai renka maistą toj pačioj vietoj. Laikui bėgant vienos atsistoja ant kelio kitoms. Tada diplomatiški ryšiai įsitempia. Abiejuose skruzdėlynuose pasidaro sumišimas. Ant galo kurią dieną, anot Houssay'o, ačiu stebėtinam faktui-kokiai nors ''casus belli'' (karės priežaščiai), dvi armijos pradeda maršuot priešiais viena kitą. Priėjusios arti pradeda kovą. Čia nėra generolų, pulkininkų, nė paprastų kareivių: kiekviena skruzdė užpuola vieną iš savo priešų ir kovoja iki mirties. Nelaimingų skruzdėlių lušta kojos, krinta galvos, truksta kunai. Už valandėlės karės laukas tampa apklotas sudraskytais kunais. Tankiai, vienam mušiui pasibaigus, tuojaus pradeda kitas - kitoje vietoje. Vienai pusei nusilpnėjus ir išbėgiojus, karė pasibaigia.

Apsigynimas.

Kadangi gyvunai tankiai yra priversti kovoti, todel ir apsigynimas jiems labai reikalingas daiktas, nes nevisuomet kovą galima laimėti. Paprasčiausias apsigynimo budas tai bėgimas nuo priešo. Tuli gyvunai, bėgdami nuo priešo, parodo gana žymų gabumą.

Bezdžionės tame dalyke geriausia atsižymi. Bėgdamos nuo galingo priešo, jos pasirenka tokius kelius, kad priešas visada pirmiau nuilsta arba net į kokią-nors pavojingą vietą įbėga. Sulyginus bezdžiones su kitais gyvunais, tuojaus randame didelį skirtumą.

Priešo užpultos kregždės nusileidžia pažemėn ir skraido. Genys stengiasi į kokią-nors skylę įlįsti. Pamačius ties savo ola sląstus, lapė nesiskubina bėgti. Ji kuogreičiausia išsikasa kitą skylę ir pasiliuosuoja. St. John pažinojo lapę, kuri nusikando į sląstus įkištą koją ir per kelis metus paskui su trims kojoms pragyveno.

Australijos gyvunai vadinami ''kangaru'' tankiai nuo šunų ginties yra priversti. Jie paprastai bėga linkui upės. Budami dideli, jie toli vandenyje breda,kojomis žemę siekdami, kuomet šunes turi plaukti. Galop kangaru atsistoja ant pas kutinių kojų , pirmutinėms šunį už sprando ir, įkišęs šuns galvą į vandenį, stengiasi kuoilgiausia laikyti. Jei prisiartina kitas šuo, tai kangaru tą patį su kitu padaro. Kadangi šuo nepratęs galvą vandenyje laikyti, tai paprastai kangaru lengvai apsidirba su keliais jų. Medėjai pasakoja, kad kartais dvidešimtis šunų vieną kangaru vandenyje neapveikia.

Jei negalima nuo priešo ištrukt gyvunai griebiasi visokių nudavimų Ypac nudavimas mirties arba pasimerlinimas yra labai prasiplatinęs. Daug vabalų ir didelių gyvunų moka nuduoti mirtį taip, kad ištikrųjų sunku esti juos nuo tikrai mirusiųjų atskirti. Jie virsta ir guli nekrutėdami, pastyrę, tartum užhypnotizuoti. Mc Cook aprašo voro mirties nudavimą. ''Užgavus voratinklius,voras krinta žemyn tarttum pašautas. Nesuprantančiam to gyvuno mirties,sunku įsivaizdinti, kas ir kodel atsitiko. Ištiesų, voras nukrinta kabodamas ant ilgo siulelio, kurį jis iš savo kuno išleidžia ir kuriuomi paskui jis gali vėl savo buvainėn nuvykti. Voro kojos tampa pririestos prie kuno, ir išrodo, kad gyvunas ištikrųjų yra miręs Šitokiam padėjime jį galima apvers ti, paimti arba nešti, ir bent valandėlę jis išrodys tikrai mirusių.'' Gamtininkas Preyer, kuris studijavo panašius apsireiškimus kitų gyvunų tarpe, prieina prie išvedimo kad panašus apalpimas pasidaro dėlei didelės išgąsties (baimės). Šitą teoriją reikia skaityt teisinga. Pamatę staigų pavojų, gyvunai, taip sakant, užsihypnotizuoja ir apmiršta. Atnešus į kambarį vištą ir paguldžius ant stalo augštelninka galima matyti, kaip tulą laiką ji guli nekrutėdama ir tik paskui pašoka bėgti. Ypač lapės moka puikiai mirtį nuduoti. Kartais jos tai padaro tartum tyčia. Žuvys, paukščiai, vabalai visi bent iš dalies prak tikuoja pasimerlinimą. Nereikia sakyti, kad šitas budas yra netikęs apsigynimui. Pamatęs staiga numirusią savo auką, persekiotojas ir pats valandėlei lyg užsihypnotizuoja ir nežino, kas daryti.

Kartais gyvunai imituoja (pamė gdžioja) kitų gyvunų balsus, kad savo priešams suteikus persergėjimą, buk toj vietoj randasi visi gyvunai, visi žvėrys; žinoma, tankiai priešai, kurie daugiausia ausimis vadovaujasi, tampa pastatyti ant klaidingo kelio. Ypač tuli paukščiai tuo gerai atsižymi. Žinomas medėjams lapių lojimas šuniškai tankiai suklaidina šunis ir pačius medėjus.

Antra vertus, paukščiai tankiai stato pavojun savo gyvybę, kad apsaugojus savo kiaušinius arba vaikus. Pamatę priešą, paukščiai palieka lizdą ir lekia jo pasitikti bei nuvilioti jį kiton pusėn. Negalintįs lėkti paukštukai pavojaus valandoje moka taip pasislėpti,kad labai retai tepasiseka juos surasti. Jie tai atlieka instinktiviškai, bet visgi gana sumaniai.

Kruvomis gyvenantįs gyvunai pavojaus laiku veikia išvieno. Tai yra biologiška savitarpinė pagelba, kurios vartojimu labiausia, pasak Brehm'o, atsižymi bezdžionės. Jei kartais aras (erelis) pagriebia mažą bezdžionę ir stengiasi nusinešti pietums, ši paskutinė kiek galėdama kovoja ir rėkia visu balsu, kad kitos bezdžionės išgirstų. Tuojaus subėga bezdžionės, apipuola priešą ir tada jam buva galas. Ir maždaug visi kruvomis gyvenantįs gyvunai veikia išvien pavojaus laiku. Tatai užtikrina jiems išlikimą kovoje už buvį. Nė be reikalo tuli biologai ir sako, kad tik tie gyvunai išlieka, kurie moka geriau veikti išvieno, kurie gyvena pagal kooperacijos principus.

Gyvunai ne tik kad veikia išvieno apsigynime, bet tankiai net iškalno permato busiantį pavojų. Pasak Brehm'o, bezdžionės visada pasirenka sau už vadą seną , patyrusį ir stiprų patiną, kuris visuomet eina pirma ir atidžiai visas aplinkybes tyrinėja. Jei tik jis pamato kokį-nors pavojų, tai tuojaus duoda žinia savo bendrams, kurie susivienyję rengiasi kovon arba sutartinai pasitraukia į šalį.

Šitaip nuo pavojaus prasišalina ne tiktai bezdžionės. Visi kruvomis gyvenantįs gyvunai visados bent išdalies stengiasi busimą pavojų permatyti. Kaikurie paukščiai, iš siunčia žyalgus, kurie praneša, kada pamato prisiartinatį medėją arba šiaip kokį-nors pavojų. Antai, kada žvirbliai sulekia į kviečius, tai dauguma lesa, o keli visada stovi kur-nors ant sargybos ir, žmogų pamatę, duoda žinią kitiems ir visi lekia šalyn. Panašių pavyždžių gamtoje yra labai daug.

(Toliaus bus)

Karė pasibaigs pavasaryje

Talkininkai yra beveik sumušti ir apie pavasarį paprašys taikintės=taip mano vokietija

Rekalaus didelės konstribucijos

BERLINAS, spalio 21. —Vienas augštas valdininkas pasikalbėjime su American Press korespondentu išsitarė, kad taika įvyks pavasaryj. Tokia pat nuomonė viešpatauja oficialiuose rateliuose. Iki to laiko Anglija pamatysianti, kad karėje ji nieko negali laimėti ir paprašysianti taikinties.

čiai, darydami peržvalgas dažymesni vokiečių laikrašbartinio padėjimo, skaito karę laimėta.

Anglija nieko neatsiekusi. Balkanuose ji irgi pralaimėjo ir padėjimas gręsia jos galybei pasaulyje.

Francuzai negali išvaryti vokiečių iš Francijos, o Serbijos likimas yra vokiečių rankose.

Turtingiausia Rusijos dalis yra vokiečių rankose.

Gi vokiečiai nėra pavargę ir jie gali dar ilgai tęsti karę. Kelias į Konstantinopolį bus atidarytas į mėnesį laiko. Tuosyk vokiečiai bus pavojum didžiulėms anglų kolonijoms Azijoje ir Afrikoje.

GENEROLAS VON MUDRA, V OKI'ČIŲ KOMANDUOTOJAS ARGON NE,OJE.

Iš to laikraščia iišveda, kad Anglija neužilgo bus priversta prašyti taikos. Jau ir dabar, skaitant anglų presą "tarp eilučių" matyties noras pasakyti: "Še ranką. Tegul bus tarp mus, kaip ir buvo seniau". Nesutikimai kabinetuose irgi prie to veda.

Kokiomis sąlygomis Vokietija taikintųsi, kol-kas lieka paslaptim. Valdžia dar nėra išrišusi to klausimo.

Bet arčiau pažįstantįs ir tėmijantįs tą dalyką mano, kad visųpirmiausia Vokietija reikalaus didelės kontribucijos, kurios didesnę dalį turės padengti Francija. Ta kontribucija turėsianti apsaugoti Vokietiją nuo tolimesnių užpuolimų, nes ji praris didesnę dalį valstybių įplaukų ir jos turės sumažinti išlaidas armijoms ar net ir nusiginkluoti.

Vokietijai turės buti sugrąžintos visos kolonijos, pridedant dar dalį Belgijos kolonijų.

Belgijai bus sugrąžinta neprigulmybė, bet bus atimta Meuse tvirtovių eilė.

Iš Francijos irgi bus pareikalauta keletą strategiškų vietų.

Iš Rusijos bus atimta Lenkija, bet dar nenuspręsta ar bus iš jos sutverta neprigulminga valstija, ar atiduota Austrijai, ar abi valstybės pasidalins. Išpradžių buvę manyta atimti iš Rusijos tik plotą žemės linijoj upių Bug, Narew, ir Varta, bet pergalė nunešusi vokiečius toliau, o ir Austrija irgi nori sau šio-to.

Panaikinta miesto nuovadai (učastkai). Pirmasai Mintaujos nuovadas suvienytas su antruoju, kurs atlieka abejų nuovadų reikalus. Antrasai miesto nuovadas nuo Elžbietos gatvės persikėlė Didžiojon Policijon ir yra dabar bute N4; inėjimas iš kiemo nuo miesto griovio pusės. Pristovo pareigas pildo Bačevskis.

Latvių ir Lietuvių išeiviai į Europą, 3—4 rugp. buvę suvažiavę į Šveicarijos Berną apsvarstyti savo tėvynės padėjimą, jai tapus karės lauku. Nuspręsta:

1) Išreikšti pritarimą sąjungininkams, kovojantiems už tautų laisvę, ir protestuoti prieš nekulturų ir nuošmų kovos budą: plėšimą užmušinėjimą ramių gyventojų.

2) Reikalauti, kad latvių ir lietuvių tautom butų pripažinta plačios autonomijos teisės, kuri viena tegali atgaivinti kraštą.

Šitą reikalavimą rėmė šiaip:

1) Latvių ir lietuvių tautos sudaro dvi šakas tos pačios genties arijų kilties, visai atskiros slavenų ir germanų; 7 milionai žmonių gyvena 250.000 skersinių kilometrų tarp Baltijos juros, Nemuno ir Daugovos baseinų tarp Rusijos ir Germanijos.

2) Latvių ir lietuvių tautos tautiniu savo susipratimu ir savo kultura ima vieną pirmųjų vietų Rusijoje.

3) Lietuvių valstija, XIII—XIV amžiuose valdžiusi visą kraštą tarp Baltijos ir Juodųjų jurių, gynė Europą nuo totorių iš rytų pusės ir nuo teutonų "Drang nach Osten" iš vakarų pusės.

Tam tikslui įsteigti bendrą tautinę tarybą, fondą, informacijinį biurą ir leisti periodiškai latvių - lietuvių ir kitų tautų kolbomis knygas.

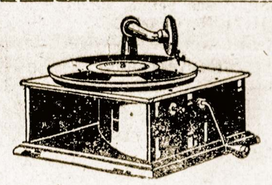

Šis Puikus 'Grand Opera' Fonografas, tiktai $7.45

Šis naujausios mados "Colonial" raudonme džiu baiglas, "Grand Opera" fonografas yra geriausias muzikališkas instrumentas. Lygus tone bile vienam $200 fonografui, ir jųs persitikrinsit, kuomet jųs jį pamatysite ir išgirsite grojant. Grajina ant bile kokių rekordų. Gvarantuojamas ant 10 metų. Musų žema kaina yra tiktai $4.75. Prisiųsk mums $1.00 rankpinigių. ir mes prisiųsime fonografą tuojaus per krasą arba expresu del peržiurėjimo ir persitikrinimo Jeigu jųs esate užganėdinti, ir jųs esate tikri, jog tai geriausias ir gražiausias fonografas, tai pasilaikyk jį. Jei ne, jųs galite sugrąžinti jį mums, musų lėšomis, o mes sugrąžinsime jųsų pinigus. Jųs turėtumėt pamatyti jį pirm negu pirksit kitur, ir busite nustebinti, kuomet pamatysite koks gražus ir kaip dailiai grajina. Jųs gausite keletą lietuviškų rekordų ir 200 adatų dykia, jeigu pasiųsite savo orderį dabar.

HAMMOND SALES CO. Dept. 15, ST. LOUIS, MO.

Suprask Tą Aiškiai

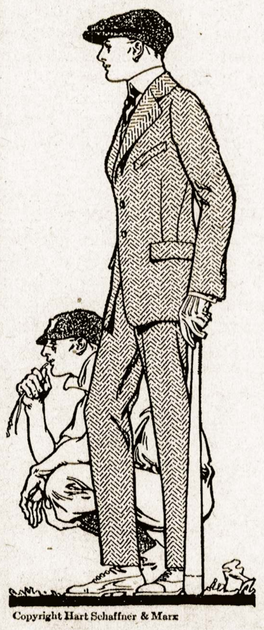

Copyright Hart Schaffner & Marx

Ekonomija, perkant drapanas nereiškia mokant žemą kainą, tai reiškia mokėt užtektinai ir gauti gerą tavorą.

Del Hart Schaffner and Marx siutų ir overkotų "užtektinai" yra $18.00 arba daugiau. Apsvarstant ką jųs gaunat pritaikinime madoj, vertėj ir ilgam nešiojimui, jie yra pigiausi siutai ir overkotai.

Specialės kainos ant siutų del vyrų ir vaikinų

$10, $12, $15 ir $18

Didžiausias Rinkinys Overkotų

Naujos ir pritinkamos mados, labai šiltų ir nesunkių: naujausių išdirbimų ir spalvų už

$12, $15, $18 ir $20

Labai gražųs overkotai, pilkos ir juodos spalvos, labai puikiai pasiuti pagal naujausią madą, overkotai vartojami del kasdieninio nešiojimo už

$12 ir $15

BACH BROS.

MICHIGAN AVE. & 115th ST.

Roselando' geriausia ir didžiausia drap. ir čeveryku kraut.

Chicagos : žinios :

IŠ WEST SIDĖS PADANGĖS.

Subatoje, spalio 16 d., M. Meldažio salėje atsibuvo pirmas "Amerikos Lietuvių Ukininkų" draugijos susirinkimas. Tasai susirinkimas buvo kviestas per laiškus. Susirinkimo tikslas — gauti geresnių informacijų, kur galima gaut žemės už dyka, kad sutverus didelę lietuvių koloniją. Prieš atidarant kalbamąjį susirinkiman busiantieji ukininkai, girdėjosi, labai rimtai svarsto apie tai. Kaip žinia, Amerikoje esama nevienodo klimato. Tuo labai indomavo susirinkusieji. Atidarant susirinkimą pirmininkas pasakė, kad šioji draugija buvo užmanyta daugiau kaip metai tam atgal. Betgi po jo kalbai susirinkusieji tylėjo. Tik kada-ne-kada vienas pagyrė tą sumanymą.

Iš viso ko paaiškėjo, kad daugiausia valdiškos žemės (kurią duoda uždyka) esama Montanos valstijoje. Ten esą galima gaut nuo 160 iki 320 akerių. Tečiaus, kad įgyti pilnon savo nuosavybėn kalbamąją žemę — gavusis ją turi ant jos išgyventi nemažiau 7 mėnesių kiekvieną metą laike trijų metų. O popieros kainuosią $18.25.

Susirinkusieji galiaus norėjo, kad butų išrinkta valdyba ir paimta visų jos narių antrašai. Tečiaus tam užmanymui pasipriešino vienas tos draugijos organizuotojų p. Radomskis. Mat jis esąs tiek daug spėkų išeikvojęs, o čia kelį užsispyrėliai norį išardyti jo darbą. Tokiu budu toji draugija nė nesusitvėrusi pakriko ir vėl.

Turiu pažymėti kad vienas anglų laikraštis Montanoje pranešė, kad lietuviai rengiasi sutvert savo koloniją toje valstijoje. Tuo tarpu čionai nė draugijos neesama, kuri tinkamai pasirupintų tuo taip svarbiu klausimu. Girdėt, vietos lietuviai žada tečiaus nesnausti manoma sušaukti dar vykį susirinkimą (per laikraščius), kad šiaip taip susitvarkius.

Ne Avis.

NUO TOWN OF LAKE.

Antrašu 4609 So. Paulina st., naktį iš 19 į 20 spalio čia tapo apvogtu du lietuviu. Piktadariai išlaužė daržinėlės duris išvogė apie pusantro tono angilų.

J. Zopal.

NU OTOWN OF LAKE.

Seredos ryte, auštant vagiliai apkraustė tulo Milewski'o saliuną, kuris randasi 4547 So. Hermitage ave. Plėšikai įlindo per šoninį langelį ir išnešė iš registerio konstantinką vertės 85 dolerių.

Pastaruoju laiku čia atsirado ypatingai daug visokių nakties paukščių. *J. L.*

Namie Johnson, patarnautoja Chicago kliube, kuris randasi ant Michigan ave, užsimušė. Nušoko žemyn nuo penkto gyvenimo.

Plėšikai išsprogdino Hasting Express ir Rock Island geležinkelio skyriaus ofiso saugiąją šėpą. Išnešė $149.93.

Gatvekaris sužeidė Sidney Paine, 3710 Prarie Ave., prie Van Burren ir 5th Ave.

Automobilius sužeidė M. Ryan, 5806 So. Peoria St., nelaimė atsitiko prie Dearborn ir Madison.

PRANEŠIMAS.

Pranešame Tėvynės Mylėtojų Draug. 28 kuopos nariams, kad norintieji gauti leidžiamą T. M. D. knygą "Motina ir Širdis su apdarais, turi pranešti leidėjams apie tai ne vėliaus, kaip iki 1 d. lapkričio mėnesio išų metų. Kurie to nepadarys, knygą gaus be viršelių. Apdarytas knygas gaus be specialio užsakymo tik tie, kurie yra užmokėję už Jono Jonilos raštų viršelius.

Užsirašyti bus galima spalio 23 d. M. Meldažio svetainėje, 8 val. vakare.

T. M. D. Valdyba.

PRANEŠIMAS

Laisvos Jaunuomenės Choras, delei nebuvimo svetainės, pėtnyčioje susirinkimo nebus. Susirinkimas atidėtas kitai savaitei. *Organizatorius.*

PIRMAS
Iškilmingas Labdarybės
BALIUS
Parengtas
Gabija Sorosis

Kviečiame į musų didelį ir nepaprastą, liksmą Balių. Atsibus **SUBATOJE Spalių (Oct.) 23-čią, 1915.. UNITY CLUB Svetainėje, 3140 S. Indiana** Ave. Pradžia 8 val. vak. Inžanga 50c ypatai. Visus širdingai kviečiame į musų pirmą Balių. Muzika grieš puikiausia ir tikrinam, kad visi bus užganėdinti. **Visas pelnas skiriamas—LABDARYBEI (Charity).**

MUZIKANTAMS
Draugams ir pažįstamiems žinotina, kad aš persikėliau į naują vietą gyvent.
JUOZAS GRUŠAS
3149 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Phone Drover 6775.

Pajieškojimas

PAJIEŠKAU nuolatinio darbo barzdaskutykloje vakarais Subatos ir Nedėlios. 6 metus dirbu tą darbą.
K. V. Barber,
1844 Canalport Ave., 4th fl. Chicago

REIKALAVIMAI

REIKALAUJAM kriaučiaus, gero bušelmano, turi klabėti gerai lenkiškai. Atsišaukite tuojaus pas:
P. OSTROWSKI,
3617 Cedar St., Indiana Harbor, Ind.

REIKALAUJU Cash Register'o.
W. OLDAKER,
166 W. Chicago Ave. Phone Superior 3523.

VAIKŲ ir MERGINŲ reikalaujam nuo 16 iki 18 metų. Gera užmokestis sykiu ir išsimokinimas amato.
TURNER MFG. CO.
1444 S. Sangamon St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAM patyrusių moterų prie skudurių sortavimo. Atsišaukit
B. BOOKE
2643 W .12th str., netoli California Ave. Chicago.

REIKALAUJAM dviejų kriaučių prie moteriškų rubų siuvimo. Ateikite prisirengę dirbti.
I. GUDAS
2431 Milwaukee Ave. Chicago

REIKALAUJAM darbininkų vyrų ir moterų pardavinėti gyduoles. Gera užmokestis arba komišinas. Darbas ant visados. Atsilankykite ypatiškai.
Dr. W. Yuszkiewicz
1024 Milwaukee Ave., 2nd front.

REIKALAUJAMA vaikų nuo 14 iki 20 metų amžiaus. Gera mokestis. taipgi išmokiname amato.
TURNER MFG. CO.
1444 S. Sangamon st. Chicago.

GERA VIETA trims laisvų pažiurų vyrams. Geri apšildomi kambariai, maudynė, geras valgis. Kad reikalinga tokia vieta kreipkitės šiuo antrašu. Ona Tellaisha, 628 Woodlawn Ave., Rockford, Ill. Tel. 12702.

ANT PARDAVIMO

Gera Proga!

PARSIDUODA —GERA grosernė ir bučernė ant 37th St., viduje lietuviškos apielinkės. Verta $1400. Parsiduoda su nuostoliu; dalis ant išmokesčio, jeigu norima. Savininkas turi kitą biznį. Del platesnių žinių pašauk: **Haymarket 400. Mr. Bender.**

PARSIDUODA Bučernė ir grosernė viename iš Illinois valstijos miestukų, netoli nuo Chicagos, lietuvių apgyventoj vietoj. Norintįs įgyti gerą biznį pasinaudokite šia gera proga. Biznis išdirbtas per daugelį metų. Norintįs pirkti, nepirkite nepersitikrinę; nuvažiuokite patįs, pamatykite ir viską ant vietos ištirkite. Adresas "Naujienų" Ofisas N. 6.

Pigiausi Lotai ir Namai

Apielinkėje naujos Crane dirbtuvės. Lotus ir namus parduodame pigiai. LOTAI $300 ir augščia, GERI NAMAI už $1600 ir augščia kuriuos turime parduoti greitai. Gera proga, bet trumpas laikas, atsišaukite greitai;
Brighton Park Bank
S. E. Cor. Kedzie Ave. & 38th Place
Nedėliomis atdara iki 4 valandų po pietų

Tik Vieną Kartą

Savo gyvenime pamatysi Martirologiją "KATORGOJE."

tam tikslui išverstą per A. J. Karalių. **SPALIO-OCTOBER 24, 1915. MELDAŽIO SVET., 2242 W. 23-rd Pl. Chicago, Ill., kurią suloš 81 kp. L.S.S. artistai.** Apart to bus senai laukiamas Veliavos įsigijimo apvaikščiojimas. Kalbės gerai žinomas M. X. MOCKUS. Skambins Liet. Socialistų Mandalinų Orkerstra. Dainuos "Ukrainų" labai didelis Choras ir kiti visi socialistų chorai. Kvartetas, ductas, europejiškas baletas ir daugybė kitokių pamarginimų. Po viskam grand ioziškas Balius. **Tikietų kaina 25ir augščiau.** Salė atdara nuo 5 val po pietų. Programo pradžia 6 v v.

Svarbus Pranešimas Visiems

SIETYNO CHORAS rengia
KONCERTĄ
SUB., SPALIO- OCT. 23, 1915.
M. MELDAŽIO SVET., 2242 W. 23rd PLACE.
Pradžia lygiai 7:30 v. v. Inžanga 25, 35 ir 50c ypatai.

Draugai ir Draugės: Mes, Sietyno Choras, dedame visas pastangas, kad tą Koncertą surengus kuopuikiausiai. Dalyvaus Sietyno Choras, Jaunimo Ratelio Choras, Apšvietos Choras, taipgi ir Jaunimo Ratelio Kvartetas, duetas ir trio. Deklamuos p-lės Lukoševičiutė ir P. Vaitkiutė. Grieš geriausi muzikantai. Po programui bus balius ir šokiai.

Geriausi Bargenai ant Bridgeporto

Geras lotas, 34 pėdų pločio, 125 pėdų ilgio. Saidvokas ir gatvės ištaisyti. Viskas išmokėta. Parsiduos už $800 ;tik $100 reikia įmokėti.
J. SINKUS and CO.
3151 S. Halsted St., Chicago.

Puikus murinis namas ant 4 familijų. Randos neša $55 į mėnesį. Visi intaisymai. Gatvės ir saidvokai išmokėti. Parsiduos už $5000.
J. SINKUS and CO.
3151 S. Halsted St., Chicago.

Du geri muriniai namai su visais intaisymais. Randos neša $60 į mėnesį. Parsiduos už $5000 abudu.
J. SINKUS and CO.
3151 S. Halsted St., Chicago.

Geras medinis namas ant murinio fundamento. Gyvena trįs familijos. Randos neša $30 į mėnesį. Parsiduos už $2.300.
J. SINKUS and CO.
3151 S. Halsted St., Chicago.

Uždirbk $500

Parsiduoda puikus kampinis lotas netoli Kedzie Ave, vertas $1100. Del netikėtos priežasties turės buti pardoutas už $600.
J. SINKUS and CO.
3151 S. Halsted St., Chicago

PASINAUDOKITE PROGA

Parsiduoda pieno krautuvė puikioj lietuvių apgyventoj vietoj, iš priežasties, kad savininkas eina į didesnį biznį . Atsišaukite greitai:
735 W. 14 Pl., Chicago.

Didelis trijų augštų namas su 4 kambarių nameliu užpakalyje, 6-ši kambariai kiekvienam, praustuvė, gazas, karštas vanduo, ištaisytos gatvės ant 38 pleiso į rytus nuo Kedzie Ave. Randos $672 į metus; kaina greitu pardavimu $4000.
McDONNELL
3622 So. California Ave., Chicago.

ANT RANDOS; pigus flatai: — Keturi arba 8 kambariai nuo 15 dol. ir aukščiau. Žiem-vakarinis kampas nuo 23-čios ir Wabash. Vaikščiojančiame tolume nuo biznio. Offisas building'e N. 28 E. 23rd. St.

Lotai visi pakils. Mes parduodam juos ant lengvų išmokėjimų už $375.00.
IVEN AXEN
REAL ESTATE ir INSURANCE
Namų .paskolos musų speciališkumas.
4802 W. 12th St., Chicago. Ill.

Biznis Yra Biznis

Norintiems pirkti karčemą turime gerų vietų del lietuvių. Užsidėdami karčemą arba permainydami alų suteiksime laisnius ir busite užganėdinti. Atsilankykite į musų bravarą. Del Parodos atrasite lietuvišką agentą visiems gerai žinomą Geo. L. Ukso.
MONARCH BREWERY and CO.
2419-2449 W. 21st St., Chicago.

ANT PARDAVIMO, Parduosiu savo čeverykų krautuvę ir nuosavybę: 2-jų augštų murinis namas. 3044 Wallace str., netoli 31 str. Labai gera vieta. Aš čia dariau biznį per 12 metų. Tai yra lietuvių apgyventa vieta . Pirmas gaus geriausią progą Atsišaukite: N. ZAJICEK
3044 Wallace St. Chicago, Ill.

PIGIAI PARSIDUODA maži forničiai. TAIPGI parsiduoda du kampiniai lotai su vandenio suromis po — $290. South miesto dalyj. Atsišaukite greitai per laišką. Bus parodomi nedėlioj po pietų.
P. A. PAULAUSKAS
1220 W. 104th St., Chicago, Ill.

Parsiduoda bučernė ir grosernė. Biznis gerai išdirbtas. Randasi lietuvių apgyventoj vietoj. Savininkas butinai turi apleisti Chicagą. Klausk: 559 W. 36 St., Chicago, Ill.

PARSIDUODA greitu laiku fornišiai išvažiuoju į kitą miestą. Fornišiai geri ir pigus. Parduodu už $65. Gera groga naujavedžiams .Adresas: 2354 Oakley ave and 24th Chicago, Ill

ŽMONĖS turinti interesą į farmas pietų šalyje netoli jurių pakraščio, kur javai auginami 3 sykius į metus, tyro sveiko oro, gero vandens, netoli bažnyčių ir mokyklų, ir marketo Del platesnių informacijų kreipkitės
Room 7, 755 W. North Ave, Kampas Halsted Str. Chicago, Ill

PARSIDUODA nuosavybė ant 2136 ir 2138 S. Halsted St. Kaina $5000. Kiekviena—2 štorai ir pagyvenimai. 50x125 pėdų lotas. Lengvos išlygos. $1500 įmokėti, likusius ant mortgičio.
HARRY GREENEBAUM
32 W Washington st. Chicago

SALIUNAS
PARSIDUODA saliunas lietuvių apgyventoj vietoj. Biznis gerai išdirbtas.
1600 Union Ave. Chicago, Ill.

$25 NUPERKA gasinį garu šildytoją tinkamą del dentisto arba barzdaskutyklos. Vertas $65. Vartotas 1 metus. Arba permainysiu ant 1,—9x12 Wilton karpeto ir ąžuolinio skaityklos stalo. Atsišaukite į grosernę. 2901 Emerald Ave., Chicago.

PARSIDUODA lotas 28½x17 — 25 kambariai. Iandos $52 į mėnesį. Kaina $3800. $600 įmokėt, o paskui po $55 į mėnesį. Nupirk ją.
P MATTHYS
(Savininkas)
832 W. 37th St. Chicago, Ill.

PARSIDUODA du kampiniai lotai ant 40 ir Albany ave už 2100. Del platesnių žinių kreipkitės sekančiu antrašu:
Augustas Marozas
3711 Kedzie Ave, arti Crane fabrikų. Chicago, Ill.

$3,000 nuperka 2 augštų namą ant Ruble St netoli 18. Ateik apžiurėti jį.
JOS. PAVELCHIK
2020 W. 35th street, Chicago, Ill.

Turi but parduotas trijų augštų murinis namas, 7 pagyvenimai po 4 kambarius, ir vienas lotas. Metinė randa $900 Parsiduoda už $7500. Atsišaukite greitai.
JOS. PAVELCHIK
2020 W. 35th St., Chicago, Ill.

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų
Dieninė ir Vakarinė **MOKYKLA**
3106 So. Halsted St., Chicago
Čia gali išmokti angliškai
Reikalauk Aprašymo

Mokiname Angliškai
Visose dalyse Amerikos ir Kanados
Vienintelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokti Angliską kalbą, labai trumpame laike, šios mokyklos naujausia ir tobulingiausia metoda. Mokiname per laiškus, visose dalyse, už labai maža atlyginimą; teipjau klesose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokti greitai Anglų kalba, ateik ar rašyk platesnių žinių.
American School of Languages
1741 W. 47th Street, Chicago, Ill.
731 W. 18th Str., Chicago

"PEARL QUEEN"
KONCERTINOS.
Padarytos Suvienytose Valstijose yra geriausios, netik tone bet ir jos išdirbime.

Atsišaukite į musų krautuves:
4663 Gross Ave arba
769 Milwaukee Ave.
Phone Yards 1557
Katalogą duodame dykai, pagal reikalavimą.
GEORGI and VITAK MUSIC CO.

MOKYKIS BARBERYSTĖS
Praktiški Nurodymai
Išmokynimas $25.00
Inrankiai duodami.
Tri—City Barber College,
606 W. Madison St arba819 State St.,
Chicago, Ill.

Mokinkis barberystės amato. Už išmokinima $25.00, taipgi įrankiai.
EUROPEAN BARBER COLLEGE,
609 W. Madison St., Chicago, Ill.

Tel Yards 4658
The Bridgeporth Electric Co.
Atlieka visus Elektrikos darbus atsakančiai ir pigiai
Turi 2 Štorus 1-na ant 3212 So. Halsted St. Chicagoje 2-ra 1614 W. 47-tos gat., kuriuose parduoda elektrikines ir gazines lampas ir t. t. **Kviečia Visus Atsilankyte.**
ALFONSAS BARTKUS Savininkas

Tel. Drover 7169.
KREIPKITĖS
PRIE LIETUVIŲ GENERALIŠKO KONTRAKTORIAUS
Steponas Markunas
Budavoju murinius ir medinius namus. Taisau senus, išpiu 'konkritu' fundamentus ir saidvokus. Visus prie namų darbus atlieku pagal savininko reikalavimą. Dabar laikas apmislyti, jei kas nori budavoti, paimti gerą kontraktorių.
2459 W. 46th PLACE, CHICAGO, ILL.

KUOMET jieškote pirkti geru žiedu, laikrodžiu, ir šliubiniu žiedu (14 karat) už žemiausią kainą, su geriausia gvarancija, ateikite pas:
H. JOFFEY, Jubilierius
4625 S. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL

LUMBERIS NAUJAS IR IŠANTROS RANKOS BUDAVOJIMO MATERIJOLAS, LENTOS, STULPAI IR T. T.
Taipgi maliava, duris, langai, popiera stogams dengti, vinįs ir visokių kitų reikalingumų prie budavojimo.
CARR BROS. WRECKING CO. INC.
PHONE YDS. 1294 **3003 TO 3039 SO. HALSTED ST.**

KAZIMIERAS GUGIS
ADVOKATAS
Persikelė gyventi naujan butan
3323 So. HALSTED STREET 3 RD FLOOR
Meldžiu dabar savo klientų visokiais teismo ir teisių reikalais kreiptis į mane pažymėtu žemiau laiku sekamais adresais
Iš ryto "Naujienų" Ofise 1840 S. HALSTED ST. Telephone Canal 1506
Dieną miesto 127 N. DEARBORN ST. Room 1122 Daily Bldg. Tel. Central 4411
Vakaro namie 3323 S. HALSTED ST. Telephone Drover 9319

Saliunų Kova

Mayoras Thompsonas paskelbė, kad iš prasižengusių prieš nedėldienio saliunų įstatus saliūnininkų jis atiminėsiąs laisnius. Taip vidinami šlapieji, arba kitaip tariant, norintieji, kad jokių saliunų biznio varžymų nebutų, varosi dabar per savo šalininkus aldermanas Miesto Taryboje, kad atėmus iš mayoro jo galę suspenduoti laisnius. Aldermanų laisnių komisijoje, susidedančioje iš 15 ypatų, devyni yra "šlapieji," trįs sausieji ir trįs svyruojantįs. Tokiu budu komisijose sumanymas atėmimo iš mayoro jo tiesos kas link saliunų laisnių, praeis. Bet yra klausimas, kaip pažiurės į tą dalyką Miesto Taryba. Šlapieji sakosi, kad jie turi didžiumą ir čia. Bet gi mayoras užreiškė, kad jis vetuos, jeigu Taryba ir išneš rezoliuciją atimti iš jo tą tiesą. Tuomet, antru kartu, kad nežiurint mayoro veto Tarybos nutarimas liktų įstatymu, jau nebeužteks absoliutiškos šlapiųjų balsų didžiumos. Jiems jau reikės mažiausia 17 balsų Taryboje. O tai jie vargiai priskaitys. Tokiu budu mayoro galė atiminėti iš saliūnininkų jų laisnius, greičiausia pasiliks nesuvaržyta.

Iš Rusiuvių Streiko

Moterų Kliubo taip vadinama komisija iš penkiolikos parašė laišką mayorui su prašymu, kad jis leistų joms ateiti pas jį ir paaiškiti, kaip elgiasi Chicagos policija su merginomis ir moterimis streikininkėmis.

Mayoras atsakė, kad tegul jos tais dalykais kreipiasi į aldermanus, o ne į jį.

Prezidentas Amalgamated Clothing Workers of America unijos S. Hillman, vedėjas šio rubsiuvių streiko tarpe kitko pasakė, jog moterų rubsiuvių algos taip mažos, kad jos spirte spiriamos yra jieškoti uždarbių kur nors kitur. Daugelis jų algos svyruojančios tarp $2.10 ir 6—7 dolerių savaitėje.

Beto sveikatos žvilgsniu rubsiuvių moterų dabartinės sąlygos visai netikę. Esą retai užtiksime merginas senesnes, kai 26 metų dirbant rubų siuvimo dirbtuvėje. Darbo sąlygos priverčia jas anksti apleisti rubų dirbtuves. Jeigu ištirti sveikatą 200 merginų rubsiuvių, tai gal atsiras 50 tokių, kurių sveikata bus atsakanti.

Du vyru ir moteriškė važiavusieji motorcykliu sužeisti, kuomet motorcyklis susidurė su automobiliu prie South Park ave. ir 35 gatvės. Automobilius sugadintas.

Nesant namie šeimyninkams B. N. Judell, gyvenusiai 6108 Stony Island ave. plėšikai atsilankė į jų namus ir išnešė drabužių ir šiaip auksinių bei sidabrinių daiktų visų vertės $1.000.

Gaisras, kilęs pirmame augšte Mid-City Cloak Co., 1247 So. Halsted, padarė nuostolių į 5-000 dolerių.

KONFISKAVO DEGTINĘ

Charles F. Clyne, Suv. Valst. Advokatas, District Caert'e padavė peticiją prieš apgavystę. Jisai konfiskavo 120 butelių degtinės, kuri buvo pardavinėjama kaip įvežta iš Rusijos, bet kuri ištikrųjų buvo padaryti Brooklyne.

NAUJAS DARBININKŲ LAIKRAŠTIS.

Naujas savaitinis darbininkų laikraštis pradės eiti Chicagoje anglų kalboje nuo ateinančios seredos. Vardas to laikraščio bus "National News." Redaktorius jo yra Carl E. Person, pasižymėjęs Harriman gelžkelio darbininkų streikierių eilėse 1911 metais. Sakoma, kad pirmą numerį, kuris išeis 50-000 egzempliorių, pardavinės 5.000 siuvėjų streikininkų merginų, nes tame numeryje ypač daug atidos bus atkrepta į jų streiką.

Edward Damb, 10 m. vaikas, 1206 W. Austin Ave, mirė. Krisdamas nuo vežimo, kurio jis įsikibo vežimui gatve važiuojant, vaikas susižeidė.

PRAKALBOS.

Vakar atsbuvo Lietuvių Darbininkų Literaturos Draugijos 19 kuopos prakalbos. Vieta — p. Meldažio svetainėje. Bet kadangi ten pat netoli atsibuvo kitos prakalbos, t. y. streikuojančių rubsiuvių, tai kalbamos nekaip nusisekė: Mat daugumas nuėjo į rubsiuvių prakalbas. Kalbėjo trumpai D. Klinga. Prisirašė keli nauji nariai.

L. D. L. D. Narys.

Margaret Laux, tarnavusi Marshall Field sankrovoje, arbatos kambaryje, uždėjus koją ant plaušo, kuriuo buvo valoma grindis ir parpuolė. Nusilaužė koją. Sužeistoji nugabenta Provident špitolėn po operacijos mirė. Ištarnavo kalbamoje krautuvėje 13 metų. Uždirbdavo tik $8.50 savaitėj.

PRANEŠIMAS.

Šiandie 8 val. vakare įvyks Jaunuomenės Susivienijimo parengti debatai: "Ar naudinga bus grįžti po karės į Lietuvą?" Vieta Mark White Square svetainėje.

Visi, indomaujantįs šiuo dalyku, meldžiami atsilankyti.

J. S. *Valdyba.*

A. A.

MIKOLAS URBAITIS, 40 m. amžiaus, mirė birželio 21 (June 21 d. 1915) ir likosi palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje. Velionis paėjo iš Kuisių kaimo, Tauragės valsčiaus, Kauno rėdybos. Priklausė prie Šv. Juozapo ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Amerikoje draugijų, kurių lėšomis ir likosi palaidotas. Jo likusiu turtu rupinasi viršminėtos draugijos. Velionio giminės teiksis atsišaukti šiuo adresu:

S. J. Dargužis
644 No Monticello Ave., Chicago, Ill.

Pranešimas

Pranešam visiems, kad mes parduodam:

Keeley Export 24 bonkas už	$1.00
Seipps Extra Pale 24 bonk.	$1.25
Black Milwaukee alus 24 bonk.	$1.25
Malt Tonic 24 bonk.	$1.50
Malt Mero 24 bonk.	$2.00
California Port Wine bonka	25c
Solo Rye bonka	95c
Pebble Ford bonka	95c
John klark Bourbon bonka	60c
Galionas gero Bourbon viskės	$2.00
California Port Wine galionas	$1.00

Bačkutėmis alų galite gauti visados už $1, už $2 ir didesnių.

Malt mero bonka 10c

Abelnai parduodam visus gėrimus pigiau kaip kitur, del to kad mes užlaikom skladą. Su pagarba,

T. RADAVICZE
936 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 2750.

Skolina Pinigus

Skolinu pinigus ant antro morgičio ant jųsų nuosavybės. Kokią nors sumą nuo $100 ir augščiau išmokėsite mažu mėnesiniu mokesčiu. Mokėsite tik mažiausią nuošimtį Chicagoj.

Julius L. Marks
79 W. Monroe gatvė, kampas Clark gat., kambarys 603. Telephone Randolph 4200.

AR JŲS NORITE

eiti į automobilių biznį. Aš turiu tris automobilius, varstotą, įrankius, gasoliną, tarką ir liepsnos užgesintojus. Automobilių dalis, deską ir t.t. Turiu kitą biznį, todel šitą turiu tuojaus parduot. Uždėtas 4 metai atgal. Automobilių ir vartotų automobilių biznis. Parsiduoda už $900. Inmokėk $500, o likusius pagal sutartį.

C. G. Blackenship
2835 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.

SKOLINAME PINIGUS

Paskolinam Jums pinigus ant antro morgičio ant Jųsų nuosavybės. Mes skaitom 6-tą nuošimtį ir Jųs galite išmokėt kas mėnesį. Jeigu reikalauji pinigų statymui bei pagerinimui savo nuosavybės, užmokėjimui mokesčių arba nuošimčių už savo savastį, arba jeigu nori išmokėt savo pirmą morgičį; jeigu perki arba mainai savo savastį ir reikalauji pinigų užbaigimui savo kontrakto, kreipkis į mus.

LOUIS STERN and COMPANY
Mortgage Bankieriai
5 N. LA SALLE GATVĖ
Kampas Madison ir La Salle gatvių.
Kambarys 909. Telefonas Main 4845

Rukytojai
TURKISH TROPHIES
Cigaretų penkiolika metų atgal yra rukytojais
TURKISH TROPHIES
Cigaretų šiandien!
Išdirbejai augščiausios rušies Turkish ir Egyptiau cigaretu Pasaulyj

P. PILĖNAS

Ingaliotas "Naujienų" administracijos agentas lankysis šiose apielinkėse: Grand Rapids, Detroit, Micihgano valstijoj; Cleveland, Youngstown — Ohio valst. ir kitur. Jis užrašinės dienraštį ir "Nedėlios Naujienas", o cijos.

"Naujienų" dienraščio generališkas taipgi ir atnaujins prenumeratą. Taipgi rinks apgarsinimus ir organizuos agentus platinimui "Naujienų."

Jį įgaliojo
"Naujienų" Administracija.

Adomas Rašimas

dienraščio "Naujienų" generališkas agentas, kuris lankose rytinėse valstijose: kaip tai New Yorko, New Jersey, Massachusetts ir Connecticut.

Jis užrašinėja dienraštį ir Nedėlios "Naujienas," o taipgi atnaujina senas prenumeratas. Podraug renka apgarsinimus ir organizuoja agentus platinimui "Naujienų."

Jį įgaliojo
"Naujienų" Administracija.

J. ŽILINSKAS

Vietinis Grand Rapids'o, Mich. "Naujienų" agentas. Pas jį galima gauti "Naujienas."

442 W. Leonard st., Grand Rapids, M.

HANNAS SCHOOL OF MOTORING
KURSAI $10, $25, $50.

Geriausia ir senlausta automobilių mokykla, kurioje mokinama dienomis ir vakarais.

STOCK YARD STATION
Lengvi išmokėjimai.
3626—3628 S. Halsted St., Chicago, Ill.

SUNKŲS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pinigai ir ant drabužių. Galima įgyti už $5.00 ir biskį brangiau, siutus ir žieminius ploščius, išėjusius iš mados arba truputį apnešiotus, vertės $35 ir $40.00.

S. GORDON,
1415 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS ir PAVEIKSLAI

Vodeviliaus permaina: Pan., Ketve. ir Subatoj. Paprastom dienom programas floras 10c, Balkonas 5c
Subatos vakarai ir nedėliomis programas floras 15c. Balkonas 10c.

Halsted ir 32-ra gatvė.

Laivakortes Parduodame ir Pinigus Siunčiame

į visas svieto dalis.

Imame atsakomybę už pinigus, paimtus siuntimui.

Reikalingas popieras parupiname. Viską atliekame greitai, mandagiai ir sąžiniškai.

Priimame pinigus taupinimui

Central Manuf. District Bank
1112 W. 35th Str., Chicago, Ill.
VALSTYBINIS BANKAS
Kapitalas ir pervišis $300,000.00
Kreipkitės raštu ar ypatiškai.

Visokias informacijas maloniai suteikiame.

A. PETRATIS,
Lietuvių Skyr. Vedėjas

Bankas atdaras Subatomis iki 9 val. vakare. Šiaip iki 4 po piet.

Nukopijuojam, padidinam ir įrėmuojam. Paveikslus imame dienomis ir vakarais.

MAYNE'S STUDIJA
PAVEIKSLŲ FOTOGRAFIJA
5046 W. 25th St., kampas 51st Ave Cicero
Filmos padaroma Atspauzdinama.

Oleko Mokykla

Mokinama: Angliškos ir Lietuviškos kalbų, Aritmetikos, Knygvedystės, Stenografijos, Typewriting, Pirklybos teisių, Suv. Valstijų Istorijos, Abelnos Istorijos, Geografijos, Politiškos Ekonomijos, Pilietystės, Dailrašystės.

Mokinimo valandos: Nuo 8 iš ryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7:30 iki 9:30.

3360 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Tel. Humboldt 97

J. C. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
Veda civiliškas ir kriminališkas bylas visuose teismuose.
Daro ir peržiuri visokius dokumentus ir popieras.
Valandos: 3-5 po piet; 6:30-8 vakare
1566 Milwaukee Ave., arti Robey gtv.

Tel. Drover 9693.

DR. A. A. ROTH
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, vaikų ir visų chroniškų ligų.
Valandos: 10—12 ryte, 2—4 po piet ir 6—8 vakare. Nedėliomis 10—1 po pietų.
3358 So. Halsted St., arti 34 St., CHICAGO

J. AUERBACH, M. D.
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas ir Gyvenimas: 2157 W. 21st St.
Valandos: 8—10 išryto ir 3—7 vakare.
nedėlioj 9-12 išryto. Phone Canal 207
Ofisas 1001 S. Paulina St. Valandos—10—12 išryto ir 8—9 vakare.
Phone Seeley 1735

Vyrams Tiktai

Jųs galite pasiteirauti pas Dr. Ross, absoliutiškai dykai, apie bile kokią ligą arba silpnumą. Ateikite pas specialistą, kuris gydo chroniškas, nerviškas, kraujo, vidurių, kepenų, inkstų ir visokias šlapinimo ligas.

Tie kurie yra peržengę įstatus sveikatos ir suprantantįs apie tankų džiovinimą, turi but sugrąžinti į sveikatą, stiprumą ir gyvybę per Dr. Ross'o gydymą.

Šimtai užganėdintų pacientų.
Dvidešimt penki metai patyrimo.
Užtvirtintas per Illinois praktikuoti visokias ligas.

DR. B. M. ROSS
35 SO. DEARBORN ST.,
Kampas Monroe, Crilly Building
Imk elevatorį ant 5-to augšto
Valandos: Kasdie nuo 9 iki 4. Nedėlioj nuo 10 iki 1; taipgi Panedėlyj, Seredoj ir Subatoj vakarais nuo 7 iki 8.

Tel. Haymarket 6212.
Dr. W. Yuszkiewicz

Kas turi skaudančias akis arba silpnas, ar galvos skaudėjimą, atsilankykit pas mane

DR. W. YUSZKIEWICZ
1024 Milwaukee Ave.
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 popiet

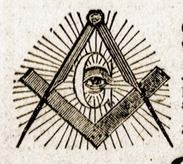

Svarbus Dalykas Namu Statytojam

Jeigu norite budavoti namą taip kad jųs galėtute su juomi pasidžiaugti, tai turite jieškoti žmogų, kuris gerai supranta apie namų budavojimą.

Aš budavoju namus ir padarau plenus už prieinamą kainą.
Tel Drover 3354

G. Virbalaitis
2426 W. 45th Pl. -:-:- Chicago, Ill.

Dr. G. M. Glaser
Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St., kertė 32. Chicago.
Specialistas ant
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikiškų Taipgi Chroniškų Ligų
Ofiso valandos:
iki 9 ryto, nuo 12 ik 2 po pietų ir nuo 6 iki 8:30 vakare. Nedėliomis vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687

DR. PARMUTH
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras
Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas

Ofisas ir butas:	Ofisas
1053 Milwaukee ave	804 Milwaukee ave
Ineit iš Noble st.	Tel. Monroe 1342
Tel. Monroe 1577	Val.: 9—10 iš ryto
Val.: Iki 9-tai ryte,	3—5 po pietų,
12—2 po pietų,	8—9 vakare.
iki 7:30 vakare	

Phone W. P. 34
Dr. M. J. Strubbe
DENTISTAS
Ofiso Valandos
9 ryto iki 5 po pietų. Vakarais nuo 7 iki 8
apart utarninko ir Ketvergo
625 W. 120th Street Chicago

DR. J. KASZYNSKI
Residencija 4552 So. Ashland Ave.
Telephone Yards 1106
Ofiso valand.: nuo 8 iki 10 išryto, nuo 1 iki 3 ir nuo 6 iki 8 vakare.

Dr. M. J. Badzmierowski
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Gyvenimas ir Ofisas: 2822 Archer Ave.
Valandos: iki 9:30 išryto. 12:30—2.30 po pietų; 6:30—8 vakare.
Phone Drover 2412. Chicago, Ill

Gyvenimas 5119 W. 23rd St
Tel. Cicero 1171
Dr. Florian C. Ostrowski
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofiso valandos: 9—11 išryto; 2—4 po piet; 7—9 vakare
OFISAS: 3910 S. 48th Court.
Tel. Cicero 2173

Ofiso ir gyv. Telefonas Cicero 1624
DR. J. J. HOOD
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS: S. E. Cor. 25th St., and 52nd Ave.
CICERO, ILL.

DR. DROZDOWITZ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo ligas inkstų, puslės, plaučių veneriškas ir odis.
Ofisas: 804 Milwaukee Ave.
5:30—7 8½ vak. Nedėliomis 11—12 d.
Ofisas: 1858 W. 12 st., kamp. Paulina.
8—10 ryte, 12—2 po piet. 8—9 vakare
Telephone West 1078

Dr. Ramser
AKIŲ SPECIALISTAS
VICI VICI
Prirenka visiems tinkamus akinius, egzaminuoja ir patarimus duoda dykai.
786-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave., 2-ros lubos. VALANDOOS: Nuo 9 išryto iki vakarui. Nedėliomis nuo 9 išryto iki 2 pop ietų . Tel. Haymarket 2484.

Uždėta 1872. Duodam kreditą.

Nepaprasti Pečių Pigumai

Tvirtas ir labai puikus pečius, pagarsėjęs savo geru šildymu, kepimu ir virimu mažomis išlaidomis del anglių.

Turi sunkų pamušalą dvigubas grotas, šešių skylių viršuj ir liuosai nikeliu apvadžiotas.

Specialiai už $22.75

Didžiaučias parinkimas rakandų karpetų ir pečių už nužemintas kainas.

HENRY WOLF
1325-27-29-31-33 S. Halsted St.
Kampas Maxwell St.
Tel. Canal 1099. Chicago.

DANTIS, DANTIS

Specialistas dantų trauktme.
Ateikite į mano ofisą persitikrint, jog naujausią ir tvirčiausią darbą su gvarantija 10 metų gaunama papiginta kaina.
22 k. Karunos ant trumpo laiko po $4.00

DR. N. SCHRAYER, Dentistas,
866 Milwaukee Ave. Inėjimas iš Racine Av.

Telephone Yards 5032
Dr. M. Stupnicki
3109 S. Morgan St., Chicago, Ill
Valandos: Nuo 8 iki 11 išryto; nuo 5 iki 8 vak.

Telephone Humboldt 1273.
M. SAHUD M. D.
Senas Rusas Gydytojas ir Chirurgas.
Gydo visokias vidurių ligas ir kitas užsenėjusias ligas.
OFISAS: 1579 Milwaukee Ave., kampas Narth Ave. Kambarys 206.
Valandos: 8:30 iki 10 išryto; 1:30 iki 3 ir 7:30 iki 9 vakare.

Dr. A. R. Blumenthal
AKIŲ SPECIALISTAS
Akis išegzaminuojam DYKAI
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakkare.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną.
4649 S. Ashland Ave. Kampas 47 street

Telefonas Canal 3737

AKUSERKA
Mrs. A. Vidikas

Baigusi Akušerijos Kolegiją; ilgai praktikavusi Pennsylvanijos Hospitalėse ir Philadelphijoj. Pasekmingai patarnauju prie gimdymo. Uždyką duodu rodą visokiose ligose moterims ir merginoms. Kalbu lietuviškai, angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai.

1838 S. HALSTED ST., CHICAGO.
(Šalia "Naujienų" Redakcijos)

DAKTARAS WISSIG, Specialistas iš seno Krajaus

Gydo visas ligas: pilvo, plaučių, inkstų, puslės, taipgi visas paslaptingas ligas vyrų ir moterų. Jeigu kiti negalėjo išgydyti Jus, tai ateikite čia, o persitikrinsite patįs, jog jis jums pagelbės. Patarimas dykai. Kalba rusiškai ir lenkiškai. Duoda savo gyduoles ir gydo naujausiais elektros įrankiais.

Pagrįžo iš Europos. Tel. Canal 3263. 1900 Blue Island Ave. kampas 19-tos Gatves, viršuj Banko.

DR. WEINTRAUB
EUROPOS SPECIALISTAS
VYRŲ IR MOTERIŠKŲ LIGŲ UŽSISENEJUSIŲ IR CHRONIŠKŲ

ĮTIKŠKANTIEJI gero daktaro, turinčio 24 metus praktikos gydyme Įvairių vyrų ir moterų ligų, tesikreipia prie manęs. Nežiurint, kaip ilgai sirgęs ir pas kokius daktarus gydęsis, naudinga jąu bus pasiteirauti pas mane. Mano ofisas aprupintas geriausiais aparatais ir elektrikos mašinomis ligoms ekzaminuoti ir gydyti. Duodu sąžiningą nuomonę apie ligonio stovį ir jeigu apsiimu gydyti, tai gydau iki visai isgydau.

MOTERŲ LIGOS
Nugaros ir galvos skaudejimai, nereguliariškumai, skaudus menstruavimai, baltosios, nevaisingumas — visa gydau be operacijos. Gydau pasekmingai.

VYRŲ LIGOS
Puslės, inkstų, šlapinimos ligas, ar butų tik prasidėję, ar užsisenėję, gydau pasekmingai. Nervišką, vyrišką nusilpnejimą ir kitas ligas isgydau greit

Kraujo užsinuodijimą, kuris paliečia kaip vyrus taip ir moteris, gydau nauja Europine metoda. Plaukų slinkimą, išberimą, skaudulius išgydau greitu laiku. Kepenų, pilvo ir plaučių ligas gydau pasekmingai.

PATARIMAI DYKAI KAINOS NEDIDELES
Valandos: kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 9 iki 7 vakaro. Nedeliomis ir kitais šventadieniais nuo 9 ryto iki 11 vak.

DR. WEINTRAUB EUROPOS SPECIALISTAS 36 W. RANDOLPH STREET KAMPAS DEARBORN, ANTROS LUBOS